

RIBIČ

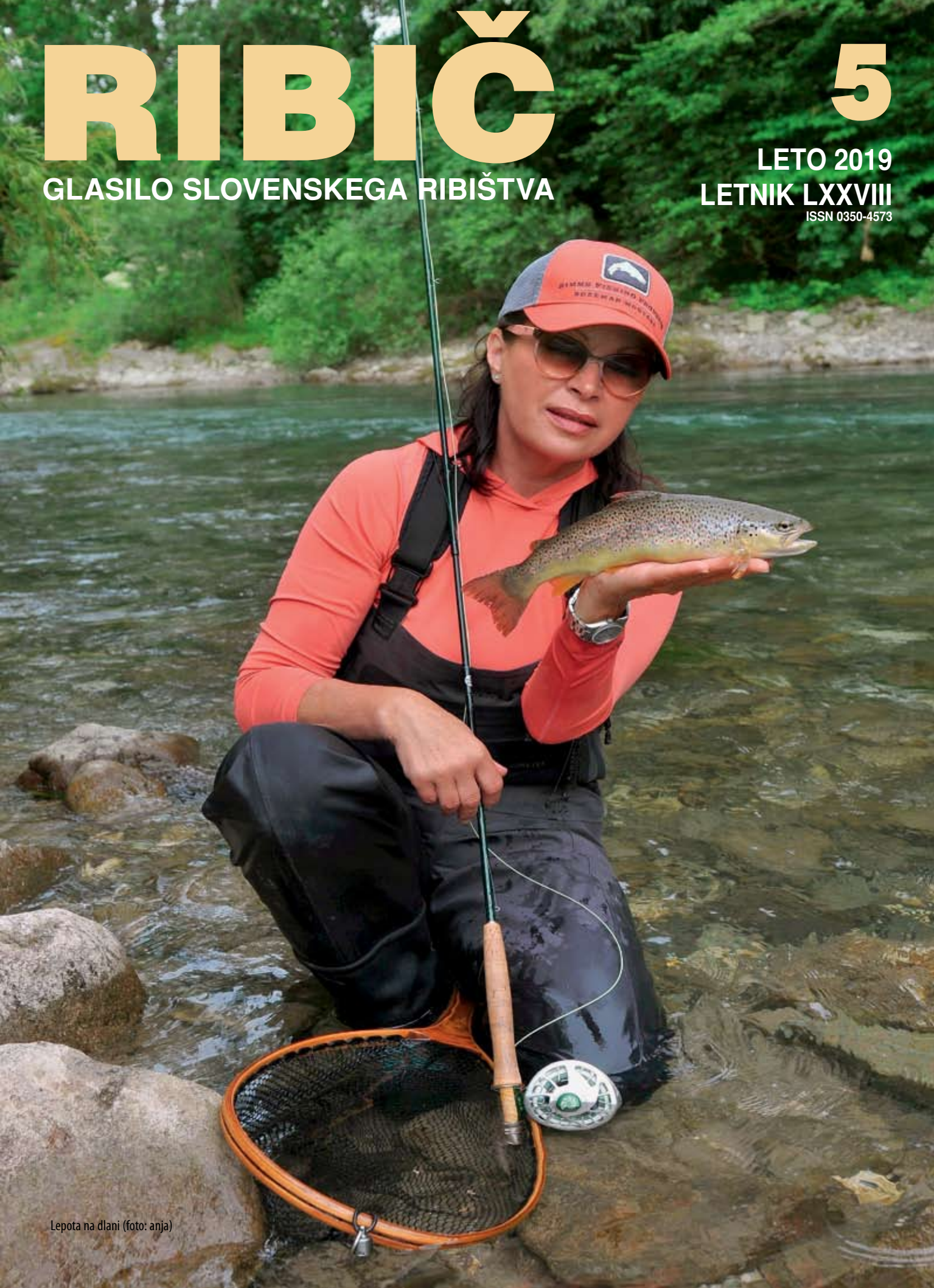
GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

5

LETO 2019

LETNIK LXXVIII

ISSN 0350-4573

MEDNARODNI SEJEM MUHARJENJA (THE LONDON FLY FISHING FAIR LONDON, ANGLIJA)

Nejasna situacija v Angliji se je odražala tudi na sejmu

Anglija je država z bogato muharsko tradicijo, zato smo se že pred tremi leti odločili, da bomo začeli s promocijo na njihovih sejmih

V letu 2017 smo prvič sodelovali na angleškem mednarodnem muharskem sejmu British Fly Fishing International, ki je potekal od 11. do 12. februarja 2017 v Staffordu. Nastop je bil zelo uspešen, zanimanje za muharjenje na naših vodah pa veliko. Vzpostavili smo veliko koristnih stikov. V tistem letu je bil v Londonu prvič Mednarodni muharski sejem The London Fly Fishing Fair. Po podatkih, ki smo jih pridobili od naših muharskih prijateljev iz Anglije, je bil odziv velik in sejem dobro obiskan. Zato smo se lani odločili prvič sodelovati v Londonu. Lanski, drugi sejem je bil še veliko uspešnejši kot prvi in je potrdil pravilnost naše takratne odločitve, da na njem sodelujemo. Sejem je obetal, da se bo razvil v enega najpomembnejših muharskih sejmov v Evropi. Zato smo se odločili, da bomo na njem sodelovali tudi letos.

Letošnji sejem je potekal 22. in 23. marca. Lani sta bili to sobota in nedelja, letos pa so se organizatorji odločili, da bosta sejemska dneva v petek in soboto. Na skupnem razstavnem prostoru, velikem 18 m², smo se predstavili Zavod za ribištvo Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Slovenska turistična organizacija, Turizem Ljubljana, Turizem Bohinj, ribiške družine Bled, Bohinj in Tolmin, organizacija za vodenje muharjev Go Fly Fishing, Saša Erlih, s. p., ter ribiška trgovina Flyfisher's Friend Govic, d. o. o., iz Bohinjske Bistrice. Obiskovalcem smo predstavili možnosti muharjenja v Sloveniji prek prenovljene in dopolnjene brošure Muharjenje v Sloveniji, ki sta jo skupaj pripravila Slovenska turistična organizacija, Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo Slovenije, ter prospektov muharskih voda, s katerimi upravljajo Zavod za ribištvo Slovenije, RD Bled, Bohinj in Tolmin. Osebnostno smo informacije obiskovalcem posredovali predstavniki Zavoda za ribištvo Slovenije, Ribiške zveze Slovenije, Turizma Bohinj in RD Bohinj ter RD Tolmin, organizacije za vodenje muharjev Go Fly Fishing ter ribiške trgovine Flyfisher's Friend, ki so po-

Na sejmu so sodelovali najbolj priznani vezalci iz različnih dežel sveta.

skrbeli tudi za prikaz vezave umetnih muh. Veliko je bilo tudi zanimanja za ribiško vodenje na naših vodah. Informacije o tem so obiskovalcem posredovali Marko Gradnik, Tomaž Leban, Saša Erlih in Rok Luštrik. Agencija STO je poskrbela za turistično karto Slovenije in turistične brošure različnih vsebin o slovenskem turizmu. Posebej smo predstavili turistično ponudbo Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016, ter turistično ponudbo Bohinja in Bleda. Vsi materiali so bili na voljo v angleščini.

Večina razstavljalcev na sejmu je bila z območij, kjer velik del ribolovnega turizma predstavlja muharjenje. Predstavile so se vse pomembne evropske države, od Španije, Avstrije, Nemčije, Francije, Islandije, Irske,

Norveške do Italije, Rusije, Romunije in Slovenije, sodelovalo je tudi zelo veliko čezmorskih držav, ki so predstavljale muharjenje na rekah in jezerih in tudi na morju. Razstavljalci so predstavili možnosti muharjenja v Kanadi, ZDA, Mongoliji, Avstraliji, na Novi Zelandiji, Kubi, v Mehiki in drugih južnoameriških državah.

Manjši del sejma so zavzemali izdelovalci in trgovci muharske opreme in pribora. Tudi vsebina obsejmskih dogodkov je bila zelo pestra: predstavili so se največji svetovni vezalci muh, ki so pred obiskovalci vezali umetne muhe. Na sredini sejmskega prostora je bil velik demonstracijski prostor za prikaz tehnik muharskih metov, ki je pritegnil zelo veliko zanimanje obiskovalcev, saj so tehnike metov predstavili številni mojstri iz različnih dežel. Na osrednjem sejmskem prostoru je bilo tudi veliko platno, na katerem so se ves dan vrstile predstavitve zanimivih muharskih predelov z vsega sveta.

Oba sejemska dneva smo tudi Slovenci ob 12.45 predstavljali Slovenijo kot pomemben muharski cilj, ki sem jo je predstavil pisec tega prispevka s 15-minutno video vsebino.

Na letošnjem sejmu je bila udeležba razstavljalcev približno taka kot lani, obisk pa je bil slabši od lanskega. Sejem je obiskalo nekaj več kot 1.500 obiskovalcev, kar je okrog 30 % manj kot lani. Težko je ugotoviti, kaj je bil temu glavni razlog. Zagotovo je na obisk vplivala splošna situacija v Angliji, ki je precej zmedena. Prav v času sejma so bile v soboto, 23. marca, največje demonstracije v Londonu, na katerih je sodelovalo več kot milijon ljudi. Kljub temu je slovenski razstavniki paviljon obiskalo veliko zanimivih obiskovalcev ne le iz Anglije, ampak tudi s Škotske, Irske, iz Rusije, ZDA in drugih držav. Vprašanje pa je, kako se bo sejem razvijal v prihodnje, zato bo treba spremljati njegov prihodnji razvoj in proučiti, kako naprej s promocijo v Angliji.

Besedilo: Borut Jerše, fotografija: Marko Gradnik

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:

Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95

www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije

info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS

sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS

tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS

racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič

glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:

**Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl**

ČASOPISNI SVET:

Člana:

**dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč**

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Tehnično urejanje:
Jurij Koščak

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

SEJMI

Nejasno situacija v Angliji se je odražala tudi na sejmu
Borut Jerše 122

UREDNIKOVA BESEDA

Spoštovani bralci
Igor Holy 124

OHRANIMO NARAVO

Jezero Pristava – Šiker
Milan Štraus 125

Ribiči in Natura 2000
Katja Pustovrh 128

RIBIŠTVO

Ribolov in njegov vpliv na ribe (2. del)
Jernej Košir, dipl. ekotehnol. 130

Vpliv podnebni sprememb na boleznih rib
Prof. dr. Vlasta Jenčič 132

Graditelji slovenskega sladkovodnega riboslovja in ribištva
Milan Štraus 133

POGOVOR

Vedno je dobro imeti nekaj, kar te žene naprej
Lenart Levičar Bahtijari 134

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 138

RIBIŠKI INFORMATOR

Pravila o tekmovanjih v lovu rib z umetno muho 139

REPORTAŽE

Jezero Orellana v Španiji
Krištof Cuderman 143

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Tolmun negativne bilance
Lenart Levičar Bahtijari 147

NE SPREGLEJTE

Bolje prej kot kasneje
Lenart Levičar Bahtijari 150

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Redni letni zbor članov RD Bistrica Domžale
Lenart Levičar Bahtijari 152

MLADI RIBIČ

Jaka gre na ribiški tabor
Nuša Božičnik 154

RIBIČI PIŠEJO

Dobra je ... dobra
Jure Osolin 156

MUHARSKI KOTIČEK

Na površini brez pripomočkov
Tomaž Modic 157

V SPOMIN

Ilija Gajič 158

RIBIČI KUHAJO

Krapova kremna juha in paštica iz krapa
Borut Jerše 159

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Spoštovani bralci,

čas mojega uredniškega dela se je iztekel in tole je naše poslednje druženje. Leta, zaznamovana s kratkimi časovnimi intervali med posameznimi številkami Ribiča, so minevala hitreje, kot jim je lahko sledila moja zavest in naenkrat sem se znašel pred vrati v novo življenjsko obdobje – upokojitvijo.

Ne bom rekel, da je prestop enostaven – po eni strani zato, ker ni mogoče ubežati zavedanju, da je življenje pač enosmerna cesta, po drugi pa zato, ker sem imel svoje delo iskreno rad. Slednje je pravzaprav največ, kar se lahko zgodi človeku v času aktivne zaposlitve. Življenje pa gre svojo pot; voditi ga je treba z blago roko in biti pripravljen, da greš, ko pride čas. Le tako lahko srečo iz preteklosti poneseš s seboj v prihodnost.

Iskreno upam, da je v vseh teh letih na straneh Ribiča vsakdo našel kaj zase, zaradi česar je z veseljem pričakoval naslednjo številko. Vsem sodelavcem, ki ste mi s svojimi prispevki pomagali zmagovati od številke do številke, se iskreno zahvaljujem in verjamem, da boste enako dobra ekipa tudi, ko bo skrb za Ribiča prevzela Nuša Božičnik. Še posebno zahvalo dolgujem svojemu zvestemu sodelavcu, tehničnemu uredniku Juriju Koščaku, lektorici Marjetki Šivic ter vodstvu in sodelavcem iz tiskarne Schwarz print, d.o.o., s katerimi smo brez slehernih zapletov sodelovali od samega začetka mojega urednikovanja.

Ribiču, za katerega sem po svojih najboljših zmožnostih pošteno, častno in s ponosom skrbel skoraj dvajset let z iskreno vero, da za slovensko ribičijo delam nekaj dobrega, želim vse najboljše, predvsem pa odgovornega urednika, ki bo vredno nadaljeval njegovo, skorajda 80-letno tradicijo in poslanstvo.

Srečno!

Igor Holy,
odgovorni urednik glasila Ribič

Jezero Pristava – Šiker

Jezero Pristava je nastalo s pregraditvijo potoka Pesnice. Njegov nastanek sega v 17. stoletje, ko ga je grofovsko rodbina Herbenstein uporabljala za gojitev rib. Leta 1969 pa ga je takratno vodno gospodarstvo povečalo in posodobilo vodno infrastrukturo za uravnavanje vodnega režima na kmetijskih zemljiščih Pesniške doline.

Geografski, hidrotehnični in hidrološki podatki

Jezero Pristava ima status mokrega zadrževalnika z naslednjimi geografskimi, hidrološkimi in hidrotehničnimi podatki (ARSO):

- makro lokacija jezera: Občina Lenart v Slovenskih goricah;
- mikro lokacija jezera: Močna;
- povodje: Donavsko – Drava;
- vodotok: Pesnica;
- prispevna površina jezera: 152,9 km²;
- površina jezera na minimalni obratovalni koti 240,90: 280.000 m²;
- površina jezera na obratovalni koti 242,10: 310.000 m²;
- površina jezera na maksimalni obratovalni koti 243,34: 340.000 m²;
- prostornina jezera na obratovalni koti 242,10: 560.000 m³;
- prostornina jezera na maksimalni obratovalni koti: 243,34: 950.000 m³;
- kota dna temelja: 240,00;
- kota krone pregrade: 244,30;
- kota visokovodnega prelivnega objekta: 241,75;
- višina pregrade: 4,10 m;
- širina krone pregrade: 3,00 m;
- dolžina obale jezera (ocena): 2,375 m;
- dolžina jezera v sredinski osi: 710 m;
- širina jezera v sredinski osi: 550 m;
- povprečna globina jezera na obratovalni koti: 2 m;
- maksimalni pretok – zmogljivost preliva: 86 m³/s;
- ribje steze za prehod prek zajezitvenega objekta nima.

Namembnost in upravljanje ter vzdrževanje vodne infrastrukture jezera

Predpisana namembnost in uporabnost zadrževalnika je:

- zadržanje – sploščanje visokovodnega vala potoka Pesnice na prezu pregrade in s tem protipoplavna zaščita kmetijskih zemljišč ter poselitvenega prostora;
- bogatenje sušnih pretokov potoka Pesnice;

Jezero Pristava iz zraka (*Atlas okolja*)

Jezero Pristava v prostoru Slovenskih goric (*Geopedia*)

- ohranjanje pestrosti in številčnosti domorodnih prostoživečih živali ter rastlin;
- rekreacija s poudarkom na športnem ribolovu;
- podpora hitrejšemu razvoju gostinstva in turizma Občine Lenart (ribolovni in izletniški turizem);
- namakanje manjših kmetijskih površin po predhodni uskladitvi z drugo splošno in posebno rabe vode ter razpoložljivih pretokov Pesnice.

Jezero Pristava ima status grajene javne vodne infrastrukture in je vpisano v Seznam obstoječe javne vodne infrastrukture za varstvo pred

škodljivim delovanjem voda (Uradni list RS, številka 63/06, 96/06) v upravljanju Ministrstva za okolje in prostor – Direktorata RS za vode, Sektorja območja Drave, njegovo vodno infrastrukturo pa vzdržuje koncesionar VGP Drava Ptuj. Ti so za izboljšanje poplavne varnosti v letu 2015 nadgradili visokovodni nasip in zgradili nov prelivni objekt ter tako povečali obratovalno prostornino jezera za nadaljnjih 400.000 m³.

Iz javno dostopnih podatkov (ribiški kataster, zimska štetja vodnih ptic *Acrocephalus*, *Natura 2000*, ...) sodim, da jezero izjemne naravne (biološke) vrednosti nima. Ima pa ta status zoološke naravne vrednote lokalnega pomena, kar ga vsaj delno ščiti pred pretirano rabo njegove vode ter okolja za ekonomske, tehnološke in druge namene.

Kakovost vode Pesnice in jezera

Pesnica izvira v Avstriji pri kraju Pesnica (nemško Pöbnitz, Pöbnitzbach, 300 m n. m.) in po slabih štirih kilometrih priteče v Slovenijo, prečka Pesniško dolino ter Ptujsko polje in se po 69 km pri Ormožu (190 m n. m.) izlije v reko Dravo. Med leti od 1871 do 1969 so jo vzdolž celotnega

Jezero z gostinskim kompleksom Šiker in hotelom Kaliska v ozadju

toka gradbeno povsem preoblikovali (izravnana regulacija trapeznega profila). Rezultat povečanja kmetijskih površin pa je bila izguba vseh prvotnih naravnih habitatov (mokrišč, mokrotnih travnikov, močvirskih hrastovih gozdov, ...), vključno z ribami, raki, ... in le ribičem gre zahvala, da so le-te v občutno zmanjšanih populacijah še uspeli ohraniti. Zaradi obremenjenosti z onesnaževali kmetijskega in komunalnega izvora kakovost njene vode ni najboljša. O tem priča kar nekaj raziskav. Od teh bi izpostavil Oceno ekološkega stanja vodotokov za obdobje 2009 – 2015 Agencije RS za okolje iz katere povzemam rezultate analiz vode Pesnice pri Zamušanih:

- biološki elementi (fitobentos in makrofiti): saprobnost: dobra, trofičnost: dobra;
- biološki elementi (bentoški nevretenčarji): saprobnost: dobra, hidromorfološka spremenjenost: zmerna;
- kemijski in fizikalno-kemijski elementi: BPK5: dobro, nitrati: dobro, celotni fosfor: dobro, posebna onesnaževala: zmerno;
- ekološko stanje: zmerno.

Podatki meritev iz leta 2017 pa na isti lokaciji izkazujejo dobro kemijsko in zmerno ekološko stanje s prisotnostjo posebnih onesnaževal – metaklora.

Oceno kakovosti vode jezera Pristava povzemam po diplomski nalogi Tinke Markoli *Kvaliteta vode v akumulacijskih jezerih na reki Pesnici*, ki za leto 2012 izkazuje prekoračene vrednosti fosfatov in po *Poročilu spremljanja kemijskega in ekološkega stanja jezer v Sloveniji za leto 2014* Agencije RS za okolje, ki izkazuje dobro kemijsko in slabo ekološko stanje s povečano koncentracijo metaklora. Sodim, da zaradi intenzivne rabe pesticidov. Na osnovi dostopnih pisnih virov in terenskih zaznav Pristavo uvrščam med evtrofna jezera. Njegovo stanje se bo slabšalo in za pravočasno ukrepanje bo nujno pogostejše spremljanje odločujočih kemijskih ter ekoloških parametrov.

Procesi zasipavanja akumulacijskega prostora jezera

Sodim, da so prisotni intenzivni procesi pospešenega zasipavanja in zmanjševanja prostornine jezera. Od

teh bi izpostavil predvsem stalne erozijske procese na 152,90 km² velikem padavinskem območju (plazovi, intenzivno orno kmetijstvo, gradbeni posegi, ...) in s tem spiranje kamenin, zemljin, ... ob hidrometeoroloških dogodkih (intenzivno deževje, naglo topljenje snega, ...) ter erozijske procese v samem pretočnem profilu korita Pesnice in Jakobskega potoka. Količin letnega dotoka suspendiranih snovi v zadrževalnik za izračun razpolovne dobe prostornine mi ni uspelo nikjer zaslediti. Mislim pa, da podatek ne bi bil ugoden in bodo tudi vodarji morali razmisliti o njegovi dolgoročni namembnosti, skrbeti pa bo moralo tudi nas ribiče, da se ne ponovi problematika spodnje polovice Perniškega jezera.

Ribe in ribištvo

Kot za večino slovenskih zadrževalnikov tudi za jezero Pristava ni dostopnih rezultatov ihtioloških ter astakoloških raziskav, ki bi dale celovit verodostojen vpogled v pestrost njegovih vodnih organizmov. Je pa precej več podatkov za Pesnico. Ker pa ta teče skozi jezero in s tem omogoča gorvodno (pa tudi prisilno dolvodno) selitev rib, bom za zapis prisotnih rib ter rakov uporabil njene podatke iz Ribiškega katastra za obdobje 2000 – 2017 s pridanim komentarjem:

- piškurji (*Petromyzontidae*): donavski potočni piškur (*Eudontomyzon vladykovi*) – prisotnost v jezeru ni znana;
- Salmonidi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), šarenka (*Oncorhynchus mykiss*) – podatek se nanaša na izvorni – zgornji tok Pesnice, v jezeru pa zagotovo nista prisotni;
- krapovci (*Cyprinidae*): rdečeočka (*Rutilus rutilus*), klenič (*Leuciscus leuciscus*) – v jezeru prisotnost ni zaznana, klen (*Squalius cephalus*), pisanec (*Phoxinus phoxinus*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*) – tujerodna vrsta, rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), bolen (*Aspius aspius*), linj (*Tinca tinca*), podust (*Chondrostoma nasus*) – v jezeru prisotnost ni zaznana, navadni globoček (*Gobio obtusirostris*), beloplavuti globoček (*Romanogobio vladykovi*), psevdorazbora (*Pseudorasbora parva*) – tujerodna vrsta, mrena (*Barbus barbus*) – prisotnost v jezeru ni zaznana, ploščič (*Abramis brama*), androga (*Blicca bjoerkna*), pisanka (*Alburnoides bipunctatus*), zelenka (*Alburnus alburnus*), navadni koreselj (*Carassius carassius*), srebrni koreselj (*Carassius gibelio*) – tujerodna vrsta, krap (*Cyprinus carpio*) – prisotna gojena oblika luskinar, veleluskinar, zrcalar, beli tolstolobik (*Hypophthal-*

Nudimo široko paleto umetnih muh in muharskih predvrc. Izdelavo prilagodimo vašim posebnim željam.

Servisiramo ribiška kolesca in palice ter ribiške škornje.

Za popravila slednjih dajemo tudi enoletno jamstvo.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

Jezero v vsej svoji velikosti.

Nadgrajeni nasipi so ostali goli, jezero po podvrženo pregrevanju vode, vetrovom in hrupu.

Zlivi Pesnice v jezero

Nov prelivni objekt

michthys molitrix) – tujerodna vrsta, sivi tolstolobik (*Hypophthalmichthys nobilis*) – tujerodna vrsta;

- činklje (*Cobitidae*): navadna nežica (*Cobitis elongatoides*), velika nežica (*Cobitis elongata*), zlata nežica (*Sabanejewia balcanica*), činklja (*Misgurnus fossilis*);
- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);
- ameriški somiči (*Ictaluridae*): rjavi somič (*Ameiurus nebulosus*) – tujerodna vrsta, črni somič (*Ameiurus melas*) – tujerodna vrsta;
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*), navadni okun (*Gymnocephalus cernua*);
- sončni ostriži (*Centrarchidae*): sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*) – tujerodna vrsta;
- raki desetonožci (*Astacidae*): jelševca (*Astacus astacus*).

Velika je pestrost domorodnih, pa tudi tujerodnih vrst rib. Prisotnost slednjih izstopa v slovenskem prostoru in verjetno ne bo odveč skupna

nadzorovana akcija zmanjševanja njihovega števila s strani vseh prisotnih ribiških deležnikov na povodju Pesnice. Prepričan sem, da rezultati izboljšanja pogojev razmnoževanja in preživetja nekaterih ogroženih ter zaščitnih domorodnih vrst rib ne bodo izostali.

Jezero Pristava je v upravljanju ZRD Maribor. Datum njegovega nastanka je 12. maj 1945, ko je bilo ustanovljeno Slovensko ribarsko društvo mariborskega okrožja, 22. marca 1953 pa se je le-to preoblikovalo v Ribiško društvo Maribor in 17. marca 1955 z odločbo Okrajnega ljudskega odbora Maribor – okolica številka I/98/2-55 prevzelo v upravljanje jezero Pristava. Še ne tako davno je jezero predstavljalo eno boljših ribolovnih voda tega dela Slovenije. Žal pa zadnje čase ta sloves izgublja. Nenačrtovane selitve občutnih količin tujerodnih vrst rib (rjavi somič) po Pesnici so vsekakor vplivale na zmanjševanje populacij domorodnih vrst rib. Svoj delež pa so, po zapisih na spletu, prispevali tudi ribiči s čezmernim plenjenjem rib (trofejnih krapov) za porabljanje zasebnih voda. Sicer pa sem ob zadnjem

obisku jezera tudi sam zaznal nehumano obnašanje posameznikov, ki so še živim primerkom ulovljenih somičev zaradi prisotnih bodic kar s škarjami odstranjevali hrbtne ter bočne plavutnice. Verjetno ZRD s pooblaščenimi čuvaji takšnega neetičnega početja ne more preprečiti, lahko pa bi ga preprečili mi ribiči z medsebojnim opozarjanjem, da se z uplenjenimi ribami tako ne dela.

Rekreacija, gostinstvo in turizem

Ob samem jezeru Pristava ni rekreacijskih, gostinskih in drugih (motečih) objektov. Je pa v neposredni bližini v slovenskem in avstrijskem prostoru znana gostilna Šiker z 200 let staro vinsko kletjo, muzejem kmetijstva, domače obrti in podeželske bivanjske kulture ter manjši (garni) hotel Kaliska. Objekta sta pomembna podpora bivalnega in izletniškega turizma tega območja, še predvsem pa predstavljata možnost ponovnega obujanja in razvoja ribolovnega turizma.

V Odloku o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Lenart (Uradni list RS, številka

V kotanjo kamnitega dna prelivnega objekta z visoko vodo prisilno preseljen primerek soma

Nehumana odstranitev hrbtnih in bočnih plavutnic na še živih uplenjenih somičih

78/04) ter drugih dostopnih listinah je jezero Pristava omenjeno zgolj kot zoološki naravni spomenik, brez drugih vidnejših razvojnih zapisov. Moram pa izpostaviti načrtovano povezavo vseh jezer v občini (Pesniški dolini) s pohodniškimi in kolesarskimi potmi, kar je vsekakor pomemben korak k pospeševanju njenega turizma in k zaščiti jezera kot ekološko občutljivega prostora. Si pa tudi v tem primeru, kot za jezero Radehova, dovolim pozvati Ministrstvo za okolje in prostor ter Občino Lenart, da z malo več uradniškega dela ter finančnega vlaganja že danes naredita jezero prijaznejše občasnim in stalnim obiskovalcem:

- s postavitvijo osrednjega (vstopnega) informacijskega objekta s prostorskim prikazom jezera in njegovimi osnovnimi geografskimi ter hidrotehničnimi podatki;
- s postavitvijo predstavitev prisotnih domorodnih prostoživečih živali in rastlin;
- z ureditvijo okoli 2.500 m krožne sprehajalne poti z najnujnejšo urbano opremo (klopi, koši za odpadke);
- z zasaditvijo drevesne zavese vzdolž golih brežin za osenčenje jezera, umirjanje vetrov in blaženje motečega hrupa iz območja ceste.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Ribiči in Natura 2000

Na Zavodu za ribištvo Slovenije se zavedamo prispevka ribiških družin k skupnemu poslanstvu, ki stremi k trajnostnemu upravljanju z ribjim življenjem in ohranitvi njegove raznolikosti. Slovenija je razdeljena na 12 ribiških območij, s katerimi večinoma (94 %) upravljajo ribiške družine, ki jih je 64. To so nevladne organizacije, ki na podlagi koncesij z njimi upravljajo v imenu države; sestavljajo jih prostovoljci, ljubitelji narave in ribištva.

Ribiške družine s svojim delovanjem znatno vplivajo na stanje voda in življa v njih, zato sta njihov pogled in odnos do narave ključna za ohranjanje domorodnih vrst in narave na splošno.

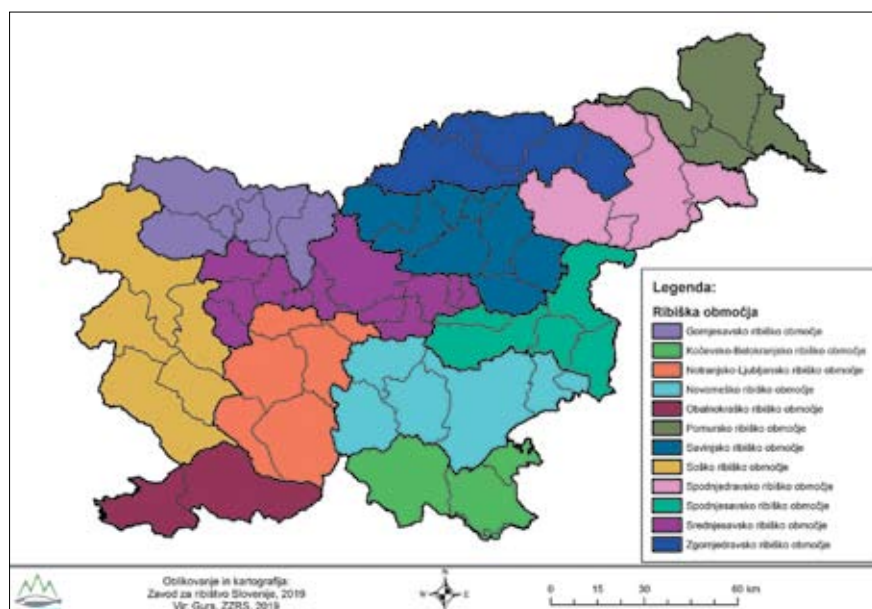
Na Zavodu za ribištvo Slovenije se zavedamo izjemnega pomena domorodnih vrst, zato jim namenimo posebno pozornost in si skupaj z različnimi organizacijami prizadevamo, da bi ohranili njihov ugoden stalež. Žalosti pa nas dejstvo, da nam to ni uspelo pri primorski podusti (*Protochondrostoma genei*), zato smo kandidirali in uspešno pridobili evropska sredstva za projekt LIFE for LASCA (LIFE za ohranitev primorske podusti). V okviru projekta smo lani med predstavniki ribiških družin izvedli anketo o poznavanju in pomenu omrežja*¹ Natura 2000, katerega cilj je ravno ohranjanje vrstne pestrosti in življenjskega prostora.

Primorska podust (*Protochondrostoma genei*), ilustracija Jurij Mikuletič

Opis ozadja in predstavitev problema

Vipavska dolina je edino razglašeno območje Natura 2000 za primorsko podust v Sloveniji, kjer pa vrsta velja za izginulo (Rdeči seznam). Glavni razlog izginotja je izpodrivanje vrste zaradi tujerodnih vrst². Trenutno edini razlog, kar so potrdili strokovnjaki, in glavna grožnja je donavska podust (*Chondrostoma nasus*), ki s primorsko podustjo tekmuje za isti življenjski prostor. Slednje so v 60. letih v območje vložili za popestritev ribolova, ne vedoč, kaj takšno dejanje pusti za seboj. Glede na negativne

posledice, ki jih donavska podust povzroča v Vipavski dolini, bi jo lahko razglasili za lokalno invazivno vrsto. Enako bi lahko obravnavali tudi soma (*Silurus glanis*).

Glavni cilj projekta LIFE for LAS-CA je ponovna naselitev primorske podusti v porečje Vipave in s tem povrnitev ogrožene živalske vrste v njeno razglašeno območje Natura 2000. Z razglasitvijo območij Natura 2000 se je Slovenija kot članica Evropske unije zavezala, da bo ohranjala ogrožene živalske vrste in njihov habitat. V primeru izginotja

Som (*Silurus glanis*), ilustracija Jurija Mikuletiča

odgovorilo (72 %), da slabosti ni oziroma jih ne poznajo. Zanimivo je, da je med navajanjem slabosti kar 12 % vprašanih izpostavilo slabost ščitenja ribojedih ptic, ki jih zaradi povečanja in širjenja habitata ne priznavajo kot domorodne vrste. Preostalih 16 % vprašanih vidi slabosti v oteženem upravljanju z vodotoki glede poostrenih pravil, administracije in drugih omejitev v delovanju, ki jih razglašeno območje Natura 2000 prinese s seboj.

V okviru upravljanja z območji Natura 2000 je pereča tema vpliv

Šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), ilustracija Jurija Mikuletiča

vrste iz območja Natura 2000 je tako dolžna vrsto vanj ponovno naseliti. Vsekakor pa je bistvo, da izginotje primorske podusti v Vipavski dolini prepoznamo kot resno opozorilo in v prihodnje skupaj prispevamo, da se podobna zgodba ne bi zgodila pri drugi vrsti v drugem predelu Slovenije.

Šarenka ostaja pereč problem

Analiza anket je pokazala, da je med ribiči velika prepoznavnost omrežja Natura 2000, saj je kar 82 % vprašanih seznanjenih z obstojem omrežja Natura 2000 in v njem vidijo predvsem prednosti. Največjo vidijo v boljšem varstvu narave, predvsem glede večjega nadzora pri pridobivanju soglasij za posege v vode. Pri vprašanju o slabostih omrežja Natura 2000 jih je največ

tujerodnih vrst na domorodne vrste, ki je v nekaterih primerih celo invaziven. V ribištvu je znano, da smo ribiči še v nedavni preteklosti za namene popestritve ribolova v naše vode vnašali tujerodne vrste, kot je na primer potočna zlatovčica (*Salvelinus fontinalis*). Dandanes ribiči tujerodne vrste dodobra razlikujejo od domorodnih. Preseneča pa nas, da jih kar 41 % trdi, da prisotnost tujerodnih vrst v naših vodah ni problematična. Po podrobni analizi smo ugotovili, da se velik delež navezuje na prisotnost ameriške postevi oziroma šarenke (*Oncorhynchus mykiss*), ki so jo v naše vode vložili konec 19. stoletja. Ribiči so jo vzeli za svojo in jo mnogi tako še vidijo kot eno najpomembnejših ribolovnih vrst v Sloveniji (32 %), ki sodi v naše vode (58 %). Ravno obratno pa

šarenko obravnavajo naravovarstvene smernice. Njihov cilj je prostorsko in količinsko zmanjševanje doselejevanja vrste in hkratna krepitev populacij domorodnih vrst. Zaenkrat je doselejevanje šarenke omejeno na revirje, kjer njeno vlaganje ni v nasprotju s cilji ohranjanja narave, ki jih določi za to pristojna institucija. Doseljujejo sterilne šarenke, drugih tujerodnih vrst rib praviloma ne vlagajo.

Zaključimo lahko, da je prepoznavnost omrežja Natura 2000 med ribiči velika in ima v srenji pozitiven prizvok. Ribiči na splošno prepoznajo tujerodne vrste rib in jih dodobra razlikujejo od domorodnih. Vsekakor pa je šarenka v očeh ribičev naturalizirana (udomačena) vrsta in kaže, da bo navkljub naravovarstvenim smernicam njena prisotnost v naših vodah ostala pereča vprašanje tudi v prihodnosti.

Na tem mestu bi se radi zahvalili tudi predstavnikom ribiških družin, da so si vzeli čas za konstruktiven pogovor z nami, nam zaupali težave, mnenja in predlagali izboljšave. Vsekakor verjamemo, da je ključ napredka sodelovanje med institucijami in organizacijami, saj le skupaj lahko zaščitimo in ohranimo naše vode, ki so izredno pomemben del naravnega bogastva.

Katja Pustovrh

Obiski ribiških družin v Sloveniji v okviru projekta Life for Lasca

¹ Evropska unija že več kot desetletje oblikuje mrežo posebej varovanih območij Natura 2000. Njen namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti, in sicer tako, da varuje naravne habitate ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, pomembnih za Evropsko unijo. Slovenija mora, tako kot vse države članice, določiti območja NATURA 2000 in jih tudi ustrezno ohranjati. Pravni podlagi za vzpostavljanje območij NATURA 2000 sta Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst in Direktiva o ohranjanju prostoživečih ptic.

² Tujerodna vrsta je vrsta, podvrsta ali takson nižje kategorije, ki je vnese na zunaj območja prejšnje ali sedanje naravne razširjenosti. To vključuje katerikoli del organizma, spolne celice, semena, jajca ali druge dele organizmov, ki lahko preživijo in so sposobni razmnoževanja.

Ribolov (2. del)

in njegov vpliv na ribe

V drugem delu bomo pisali o posledicah dejavnikov, ki vplivajo na ribje zdravje/dobro počutje. Posledice ribolova, ki jih občuti riba, niso toliko znane, saj ribo v vodi, ko odplava, težko spremljamo, zato pa so morda toliko zanimivejše za raziskovanje in lahko pomembno vplivajo na ribičevo ravnanje z njo.

Pri ribolovu v vsakem primeru na takšen ali drugačen način vplivamo na ribo. Kolikšen je vpliv, je odvisno predvsem od dejavnikov, opisanih v prvem delu. Če ribo izpustimo, se bo morala soočiti s posledicami ribolova v nadaljnjem življenju. Lahko da bo čisto normalno živela naprej, v skrajnem primeru pa bo že pred izpustom ali kmalu po njem podlegla poškodbam. Ker je nadaljnje življenje izpuščene ribe odvisno predvsem od ribičevih ravnanj, je pomembno, da z ribo ravnamo spoštljivo in primerno.

Posledice dejavnikov, ki vplivajo na ribje zdravje/dobro počutje

Vpliv lahko razdelimo na letalen (smrten) in neletalen (nesmrten). K nesmrtnemu vplivu prištevamo poškodbe, stres, spremenjeno vedenje, razmnoževanje in rast. K smrtnemu vplivu prištevamo dva dejavnika: plenjenje in smrtnost.

Poškodbe

Poškodbe tkiva so neizbežna posledica rekreacijskega ribolova. Večina ulovljenih rib je zapeta za čeljust, ki je pomembna za prehranjevanje, dihanje, v določenih primerih pa tudi za razmnoževanje (tekmovanje za partnerje, zadrževanje zaroda v ustih). V študijah opazimo različne podatke glede poškodb čeljusti. V določeni študiji so ugotovili, da ima od 6 % do 29 % ulovljenih salmonidov poškodbe čeljusti, ki izvirajo iz prejšnjih ulovov. Pogoste so tudi poškodbe oči, in sicer tako zaradi ravnanja z ribo kot tudi zaradi mesta vboda trnka. Zaradi poškodbe enega očesa tovrstne poškodbe niso neposredno smrtno, vplivajo pa na učinkovitost iskanja prehranskih virov, izogibanja plenilcem, kar lahko vpliva na smrtnost.

Pojav krvavitve je odvisen od mesta vboda. Posebno občutljivi so srce, škrge in žilni sistem. Močne krvavitve lahko povzročijo smrt še pred izpustom ribe. Če so poškodbe in krvavitve manjše, se bo rana hitro zacelila in riba bo preživela.

Pri ribjih vrstah z močnimi čeljustmi in zobmi se lahko hitro pretrga ribiška vrvica in se izgubi trnek in/ali vaba, ki ostane v ribjem telesu ali na njem. Tovrstne poškodbe lahko vodijo do vnetja osrčnika, potrebušnice, požiralnika, ga-

stritisa in hepatitisa. Študije kažejo, da se določene vrste rib lahko znebijo trnkov, ki ostanejo v telesu.

Stres

Pri ribolovu v ribjem telesu nastanejo številne hormonske, energetske in ionske spremembe, ki vplivajo na nadaljnje življenje ribe.

V telesu začnejo potekati anaerobne reakcije (poraba fosfokreatina, adenozin trifosfata in glikogena), posledično pa se začne izločati mlečna kislina. Disociacija le-te na anione in ione v kombinaciji z nastajanjem protonov adenozin trifosfata povzroča znižanje vrednosti pH v belih mišičnih strukturah, zato lahko protoni zapustijo mišice, kar se kaže v zakisovanju plazme. Zakisovanje lahko vpliva na delovanje encimov in celičnih struktur. Prisotnost protonov v belih mišičnih strukturah lahko povzroči motnje in ionski izmenjavi in delovanju osmoze.

V ribjem telesu se izločajo stresni hormoni. Adrenalin in noradrenalin sta dva izmed najpogostejših kateholaminov pri ribah in se začneta izločati takoj po zaseku. Izločki kateholaminov vzpodbujajo pretvorbo glikogena v glukozo, saj aerobna tkiva, kot so možgani in škrge, potrebujejo povečano količino energije. Posledično je v plazmi več glukoze. Izločanje stresnih hormonov v ribjem telesu povzroči številne fiziološke in biokemične spremembe zaradi ohranjanja kondicije. Zato začne ribje telo vlagati energijo v katabolične reakcije (aktivacija energije in obnova homeostaze), namesto v anabolične procese (vlaganje energije v rast in razmnoževanje). Utrujanje ribe povzroči povečano porabo kisika v tkivih, stresni hormoni pa posledično povečajo prekrvavitve in tako zagotovijo dovajanje kisika v tkiva. Stresni hormoni povzročijo izločanje rdečih krvnih telesov iz vranice in absorbcijo Na⁺ in Cl⁻, ki omogočata povečano dovajanje kisika v tkiva. Stresni hormoni vplivajo na povišanje krvnega tlaka, škržno prepustnost in razširitev škržnih žil. Zato se poveča površina za izmenjavo plinov, posledično se izboljša prenos kisika v tkiva.

Kljub številnim procesom, ki so po-

sledica utrujanja ribe, si le-te opomorejo razmeroma hitro. Po 2 do 24 urah se procesi vrnejo na prvotno raven, če niso prisotne nadaljnje motnje in je zagotovljena dovolj kisika.

Vedenje

Kot posledica stresa nastane spremenjeno vedenje, ki se lahko odraža v prilagodljivosti in poveča možnosti preživetja ali pa ima škodljive posledice, ki negativno vplivajo na sposobnost preživetja. To so npr. slabše možnosti za pridobivanje hrane, motnje v orientaciji, selitvi, razmnoževanju in izogibanju plenilcem. Študije kažejo, da imajo izpuščene ribe od nekaj ur do nekaj dni po izpustu povečano gibalno aktivnost, manj pogosto pa tudi zmanjšano gibalno aktivnost, ki je lahko posledica izčrpanosti.

Spremenjeno vedenje se kaže na primer v motnjah pri selitvi rib, kar lahko vpliva na slabši položaj pri iskanju drstišč in zakasnel prihod na drstišča pri lososu (*Salmo salar*).

Ugotovljeno je, da na obnašanje krapov (*Cyprinus carpio*) vpliva možnost ponovnega ulova istega osebk. Le-ti so se sposobni naučiti izogibanja negativnim izkušnjam, ki so jih doživeli. Pri poskusih, ki so jih opravili na krapih, so ugotovili, da so tisti, ki so se izogibali vabam, slabše rastli.

Razmnoževanje

Izpuščene ribe lahko imajo tudi moteno razmnoževanje. Samci postrvjege ostriza (*Micropterus salmoides*) skrbijo za svoje potomce tudi tako, da varujejo gnezda z mladiči. Če je samec izpostavljen ribolovu in je vrnjen v vodo tudi po krajšem času, lahko plenilci hitro pobijejo zarod. Poleg tega so gibalne sposobnosti nekaterih ujetih in izpuščenih rib oslabiljene za več kot 24 ur. Postrvji ostrizi, ki so jih ujeli in izpustili tik pred drstjo, imajo manj potomcev in manjše kot postrvji ostrizi v normalnih razmerah. Študiji na šarenki (*Oncorhynchus mykiss*) nista ugotovili vpliva ribolova na način *ujemi in spusti* na vračanje šarenk v drstišča.

Rast

Rast je pomemben pokazatelj ribjega zdravja in produkcijske sposobnosti po-

pulacije. Ribe se na okoljske spremembe pogosto odzovejo s spremembo v rasti, na katero lahko vplivajo stres, poškodbe, povečana občutljivost za bolezni in zajedavce, spremembe vedenja in spremenjen družbeni položaj. Negativne posledice na rast so dokazali pri progastem brancinu (*Morone saxatilis*) in šarenki, medtem ko pri ploščiču (*Abramis brama*), *Salvelinus leucomaenis*, smuču (*Sander lucioperca*) in postrvjem ostrižu niso ugotovili vpliva na rast. Pri vrsti *Atractoscion nobilis* so ugotovili slabšo rast pri globlje zapetih primerkih kot pri tistih, zapetih za čeljusti. Pri šarenki niso ugotovili, da bi globoko zapenjanje vplivalo na rast. Raziskave pri

njenje. Riba lahko postane dovzetnejša za plenjenje tudi zaradi poslabšanja zdravja, ki je lahko posledica ponavljajočega ujetja in spuščanja ribe.

Smrtnost

Splošno prepričanje glede ribolova na način *ujemi in spusti* je, da bo riba po izpustu v vodo preživela. Vendar je treba upoštevati, da večina rib, ki pogine zaradi ribolova na način *ujemi in spusti*, ne pogine takoj po izpustu. Raziskave kažejo, da se smrtnost sladkovodnih in slanovodnih rib giblje od 0 % do 89 %. Smrtnost lahko razdelimo na takojšnjo (čas od ulova do izpustitve ribe) in za-

Obratno sorazmerno z večanjem stresa se manjša kakovost spolnih celic.

Vpliv je odvisen od številnih dejavnikov, ki zajemajo sposobnost razmnoževanja posamezne vrste/življenjske združbe, vrstno sestavo življenjske združbe, obseg ribolovnega pritiska in nosilno zmogljivost življenjske združbe.

Doslej je le malo študij potrdilo povezavo med smrtnostjo zaradi ribolova na način *ujemi in spusti* ter vplivom na ribje populacije. Študije na slanovodnih in nekaterih ekosistemih celinskih vodah kažejo, da lahko dolgotrajno odstranjevanje večjih osebkov v populaciji vpliva na starost in velikost, pri kateri so

Slika 1: Poškodovane čeljusti srebrnih koresljev (*Carassius gibelio*) v enem izmed slovenskih komercialnih ribnikov (foto: J. Košir)

maloustem ostrižu (*Micropterus dolomieu*) so pokazale, da število zapetij pomembno vpliva na zmanjšano rast. Pri petih vrstah ciprinidov so ugotovili, da zadrževanje v mrežah ne vpliva na njihovo rast.

Plenjenje

Sposobnost izogibanja plenilcem je odvisna od zaznave plenilca in primerne odziva plena. Izpuščene ribe doživijo stres, zaradi česar imajo bistveno poslabšane sposobnosti izogibanja plenilcu. Tako lahko v času po izpustitvi postanejo ranljiv plen zaradi posledic kratkoročnega stresa, izčrpanosti in izpuščanja na mestih, kjer po navadi ne živijo (mesta, kjer ni zavetja, odprte vode). Plenilce lahko na kraj izpuščanja ribe privabi dogajanje med ulovom in pri izpustu (npr. hrup), prav tako sama (ranjena) riba. Tiste, ki jih ujamejo v večjih globinah, se zaradi poškodb plavalnega mehura in notranjih organov le s težavo vrnejo v svoje življenjsko okolje in tako lahko postanejo tarča plenilcev. V raziskavi, ki so jo opravili na ribi *Albula* spp., so ugotovili, da je bila njihova smrtnost na območju, kjer se pogosto pojavljajo morski psi, v času 30 minut po izpustitvi 39 %. Na območju, kjer se morski psi redko pojavljajo, smrtnosti niso zabeležili. Pri ribah, ki za svoje mladice gradijo gnezda (npr. postrvi ostriž), so lahko posredno ogrožene tudi njihove mladice. V času, ko je odrasla riba odsotna zaradi ribolova, in v času okrevanja po izpustitvi, se lahko pojavi povečano ple-

Slika 2: Poškodovana krapova (*Cyprinus carpio*) čeljust v enem izmed slovenskih komercialnih ribnikov (foto: J. Košir)

kasnelo (pogin kot posledica ribolova po izpustu).

Posledice vpliva na populacije rib

Negativni vplivi lahko postanejo opazni takrat, ko je določena populacija izpostavljena ponavljajočemu se ribolovu (npr. majhna številčnost populacije ali veliki ribolovni pritisk na populacijo, ki traja dlje časa) ali ko je zaradi posledic ribolova na način *ujemi in spusti* skupna smrtnost rib velika. Zaradi povečane smrtnosti se lahko dogajajo spremembe znotraj populacije in medpopulacijske spremembe, na primer spremembe v količini biomase, spremembe v prehranjevalnih spletih itn. Po izpustu riba porablja energijo za okrevanje po stresu, namesto da bi jo vlagala v rast, razvoj, razmnoževanje in pridobivanje hranilnih virov. Posledica ponavljajočega se ulova in izpusta istih rib sta lahko zmanjšani rast in plodnost.

osebki spolno zreli, in lahko povzročajo, da v ekosistemih prevladujejo manjši posamezniki.

Zaključek

V obeh delih sem želel opisati del vsebine ribištva, o kateri po mojem mnenju ne razpravljamo dovolj. Dobrobit rib v pomenu vpliva nanje z naše strani je pomemben del ribolova, na katerega lahko ribiči najbolj vplivamo. Tako lahko z majhnimi koraki veliko naredimo za ohranjanje rib. Seveda obstajajo bistveno večji vplivi na ribje populacije, kot so na primer zaježitve tekočih voda, njihove regulacije itn., na katere moramo ribiči opozarjati in narediti vse, da bi ribam in drugim vodnim organizmom zagotovili primerne razmere za življenje, saj je to ključno pri ohranjanju ribjih populacij. V neustreznem ali celo uničenem habitatu tudi prvotno še stabilna ribja populacija dolgoročno ne bo preživela. Zato se trudimo ohraniti habitate vsaj v takšni meri, da bodo lahko naši zanamci še vedno opazovali čiste vode, v katerih bo plaval (domoroden) ribji živelj.

Jernej Košir, dipl. ekotehnol.
jernej.kosir@student.um.si

Literatura

Arlinghaus, R., Cooke, J. S., Lyman, J., Policansky, D., Schwab, A., Suski, C., Sutton, G. S., Thorstad, B. E. (2007). Understanding the complexity of catch and release in recreational fishing: An integrative synthesis of global knowledge from historical, ethical, social and biological perspectives. *Reviews in fisheries sciences*, 14, str. 76–167.

Vpliv podnebnih sprememb na boleznih rib

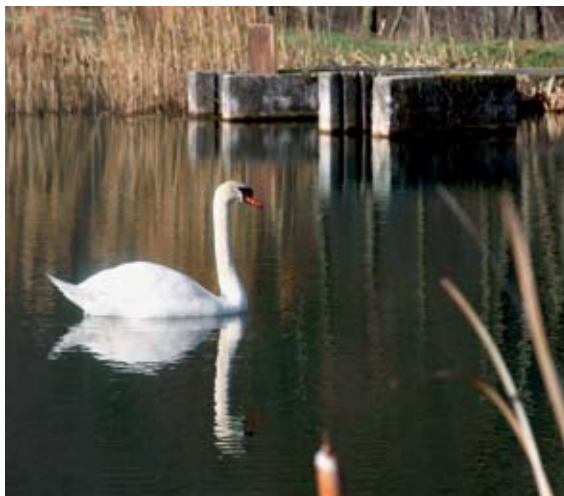
Pri vplivu podnebnih sprememb na ribogojstvo največkrat pomislimo na posledice zaradi izrednih vremenskih dogodkov in razpoložljivosti vode, povečanih stroškov prevoza, prehrane in podobno. Zaradi podnebnih sprememb se bo spreminjala tudi zdravstvena problematika rib v intenzivni vzreji in naravi. Nekatere bolezni, ki so skoraj že izginile, se bodo v enaki ali spremenjeni obliki pojavile ponovno, mogoče bodo tudi nekatere povsem nove.

V zadnjem času se zaradi okoljskih sprememb pojavljajo tudi vremenske in lahko pričakujemo, da se bosta temperatura in pogostost izjemnih vremenskih dogodkov še naprej povečevala. Vse to vpliva na zdravstveno problematiko ljudi in živali. Humana in veterinarska medicina zaradi teh sprememb že zdaj zaznava spremembe. Segrevanje ozračja neposredno vpliva na počutje organizmov, posredno pa z višanjem temperatur svoj življenjski prostor širijo nekatere žuželke, zlasti komarji, ki prenašajo nevarne kužne bolezni. Podnebne spremembe povečujejo tudi selitve ljudi in živali, kar dodatno vpliva na širjenje in pojav nekaterih novih bolezni.

Zaradi globalizacije, vremenskih sprememb in predvsem segrevanja bodo posledice tudi za življenje vodnih živali v intenzivnih vzrejah in v naravi, kar se bo odražalo v celotni družbi. V svetovnem merilu akvakultura že zdaj zagotavlja 15 % vseh beljakovin za prehrano ljudi. Delež se neprestano povečuje in predvidoma naj bi se do leta 2030 povečal za polovico. Ena glavnih ovir za doseg tega cilja bodo zagotovo vremenske spremembe, ki bodo najvidnejše v tropskih območjih, kjer poteka večina svetovne vzreje vodnih živali. Doslej so se posledice pokazale zlasti v školjkarški industriji. V tem sestavku pa se bomo omejili na predvidene posledice podnebnih sprememb na sladkovodne ribe v celinski Evropi. Vsaj na kratek rok spremembe ne bodo usodne, zagotovo pa bodo očitno zaznamovale življenjski prostor vodnih živali. V prihodnje je zato treba te spremembe dobro proučiti, predvideti morebitne posledice in oblikovati ukrepe za njihovo omiljenje.

Ribe sicer svojo telesno temperaturo prilagajajo okolju, vendar ne v nedogled, pač pa imajo posamezne vrste za svoj optimalni razvoj določena optimalna temperaturna območja. Tako so vsi življenjski procesi rib, vključno z njihovo sposobnostjo, da se branijo pred boleznimi, povezani s temperaturo vode, v kateri živijo. Glede na to je zelo verjetno,

da bodo podnebne spremembe prej in bolj prizadele ribe kot toplokrvne živali. Izjemni vremenski pojavi skupaj z višjo temperaturo in drugimi okoljskimi spremembami bodo spreminjali kakovost vode in s tem življenjsko okolje rib, kar bo vplivalo na njihovo imunsko sposobnost in dovzetnost za bolezni. Povečala se bo tudi možnost širjenja in razmnoževanja tujerodnih vodnih organizmov, pa tudi

Če se bodo uresničile napovedi, tudi toplodvodnim ribam ne bo prizaneseno.

novih povzročiteljev bolezni, ki izvirajo z območij z višjo temperaturo. Pri takih spremembah ne bodo vedno le negativne posledice, v nekaterih sicer redkih primerih se bo spremenilo na bolje. Angleški znanstveniki so naredili študijo, v kateri so predvideli, kakšne posledice bo povzročilo segrevanje okolja na ribe v naravi in na vzrejo, kar v celoti velja tudi za naše razmere.

Pojav bolezni je posledica medsebojnega vpliva rib, povzročiteljev bolezni in okolja, pri katerem je temperatura eden najodločilnejših dejavnikov, saj sta tako sposobnost rib, da se ubranijo bolezni, kot tudi razmnoževanje povzročiteljev bolezni odvisna od temperature. Oba – povzročitelj bolezni in gostitelj – pa imata svojo optimalno temperaturno območje za razmnoževanje in imunski odgovor.

Tako temperatura vode ustreza bodisi povzročitelju bolezni, gostitelju ali obema in odloči, ali bodo ribe zbolele in poginile ali se bodo proti bolezni branile in ozdravele. Tako sta gostitelj in povzročitelj ključna za oceno tveganja za vsako bolezen posebej.

Zagotovo bo dvig temperature vplival na nekatere bakterijske bolezni. Vse bakterije za življenje potrebujejo določeno optimalno temperaturo in včasih celo ime-

na bakterijskih bolezni nakazujejo, kakšno temperaturo imajo bakterije najraje. Taki primeri so »bolezen hladne vode«, »vibrioza hladne vode« in »bolezen tople vode«, čeprav v resnici bakterije lahko preživijo v precej širokem temperaturnem razponu, upočasnjeno je morda le njihovo razmnoževanje. Pri obravnavanju bolezni uporabljamo izraze patogen, patogenost in virulentnost, kar ima različen pomen. Patogen pomeni povzročitelja bolezni, bakterijo, virus, plesen ali zajedavca, ki v določenih razmerah določeni ribji vrsti povzroči bolezen. Patogenost pomeni sposobnost povzročitelja bolezni/patogena, da povzroči bolezen, virulentnost pa pomeni, na kakšen način patogen povzroči bolezen. Posamezni povzročitelji vsebujejo veliko različnih priroje-

nih ali pridobljenih dejavnikov virulentnosti, ki omogočajo patogenu/povzročitelju bolezni, da se gostitelja/ribe oprimejo, na njem preživijo, se razmnožujejo in kopicijo ter ribe na tak način okužijo. Prav slednji dejavniki so pri vodnih patogenih neposredno povezani s temperaturo okolja, zato se bo pri segrevanju vode spremenila pojavnost nekaterih bolezni, ki se pojavljajo sezonsko. Predvsem sta to furunkuloza (*Aeromonas salmonicida* subsp. *salmonicida*) in bakterijski nefritis (*Renibacterium salmoninarum*). Obe sta pri nas precej pogosti bolezni postrvi in lipana v intenzivni vzreji. V izjemnih razmerah, ko je vodostaj nizek in temperatura vode visoka, pa bolezni lahko obe vrsti – še zlasti lipana – prizadene tudi v naravi. Po vsej verjetnosti se bo povečala tudi pojavnost jersinioze postrvi (*Yersinia ruckeri*),

ki jo bolj poznamo z imenom »bolezen rdečih ust« in tudi pri nas ni redkost. Na te možnosti bo nujno treba misliti in v program preprečevanja boleznih, kjer je mogoče, vključevati cepljenje.

Druga posledica segrevanja bo razširitev nekaterih bakterijskih povzročiteljev rib z juga proti severu Evrope. Ena od njih je zagotovo bolezen, ki jo povzroča bakterija *Lactococcus garvieae* in povzroča zlasti veliko obolenost ter smrtnost šarenk v intenzivni vzreji, ko je temperatura vode nad 16 °C. Tako visoke in še višje temperature v poletnem času pa tudi pri nas že zdaj niso redkost. Zagotovo se bo povečala možnost za enzootski ulcerativni sindrom (EUS), ki ga povzroča plesen *Aphanomyces invadans* in je za zdaj omejena na Azijo, kjer v tamkajšnjih hladnejših obdobjih in po dolgem deževju povzroča tolikšno obolenost in pogin rib, da nastane težava oskrbe s hrano lokalnega prebivalstva. V Evropi EUS zaenkrat še nimamo, obstaja pa tveganje, da bi ga vnesli z ribami iz Azije, saj je tudi pri nas nekaj vrst dovzetnih za to plesen – med drugim je zmerno dovzetna tudi šarenka –, ki bodo ob občutnejšem segrevanju lahko zbolele.

Nove razsežnosti bodo dobile tudi nekatere zajedavske bolezni. Že zdaj so vidne posledice segrevanja vode pri proliferativnem nefritisu (PKD), ki jo povzroča protozoj *Tetracapsoloides bryosalmonae* in je, razen v intenzivni vzreji, še zlasti problematičen v naravi. V Švici zmanjšanje ulova potočne postrvi pripisujejo prav PKD. V Angliji so opazili, da so potočne postrvi, ki so okužene s zajedavci PKD, pod hudim stresom in so kmalu zatem, ko so jih ujeli, vse po vrsti poginile. Na Norveškem zaradi PKD pripisujejo 85 % zmanjšanje mladice lososa v sladki vodi. Povsem gotovo je, da ima pri pojavu PKD ključno vlogo okolje,

predvsem visoke temperature in biološko onesnaženje salmonidnih vod, ki ugodno vpliva na razvoj mahovnjakov *Fredericella sultana*, obveznih vmesnih gostiteljev. Tudi pri nas ta bolezen ni prav zelo oddaljena, saj smo v nekaterih vodah že ugotovili okužbo šarenk. Kakšne so posledice, težko rečemo, saj posamezne poginjene ribe v naravi težko opazimo, okužene pa so lažji plen ribojedih plenilcev. Poleg PKD se bo povečala možnost razvoja mnogih drugih zajedavcev, pri katerih bo povišana temperatura pospešila njihov razvoj. Eden takih je protozoj *Ichthyophthirius multifiliis*, ki pri vseh vrstah rib povzroča največkrat smrtonosno bolezen belih pik pri vseh temperaturah vode, pri postrvih pa so najnevarnejši izbruhi te bolezni pri temperaturi nad 15 °C.

Pri krapih lahko pričakujemo povečano pojavnost ene najnevarnejših: virusne bolezni koi krap herpes viroze (KHV), saj se pojavlja v širokih temperaturnih razponih vode, zlasti usodno pa je: slaba kakovost vode, pomanjkanje kisika, nagle spremembe temperature vode po daljšem poletnem deževju in podobno ali z drugimi besedami: vse, kar krapom povzroči stres.

Pri krapih bo segrevanje vode tudi koristno, saj bodo manj dovzetni za spomladansko viremijo krapov, ki je še do nedavna veljala za najnevarnejšo virusno bolezen v intenzivni vzreji krapov. Bolezen se pojavlja spomladi v ozkem temperaturnem razponu od 14 do 18 °C, pri višji temperaturi pa okuženi krapci pridobijo profitelesa in ne zbolijo več.

Tudi virusna hemoragična septikemija (VHS) in infektivna hematopoetska nekroza (IHN), najnevarnejši bolezni v intenzivni vzreji postrvi, ki tudi slovenskim ribogojcem nista tuji in imata zaradi velike kužnosti, obolenosti in smrtnosti rib, ki

jo povzročata, posebno mesto v evropski zakonodaji, uokvirjeni v Direktivo 2006/88/ES, katere cilj je njuno popolno izkoreninjenje. Obe bolezni izbruhneta pri nižjih temperaturah vode. Pri VHS so največji pogini rib, ko je temperatura vode od 9 do 12 °C, pri IHN pa od 10 do 12 °C. Ko pa temperatura vode preseže 15 °C, se VHS ne pojavi več, IHN pa le redko.

Težko je napovedati, kako bodo podnebne spremembe vplivale na zdravje rib, ker je izbruh bolezni odvisen od številnih zelo različnih dejavnikov, ki lahko zmanjšajo ali povečajo možnost za bolezen. V prihodnje bodo zato nujne matematično podprte utemeljene epidemiološke študije, ki bodo predvidele, s kakšno verjetnostjo bo zvišanje temperature vplivalo na izbruh bolezni na posameznih geografskih območjih. Pri tem bo zelo uporaben tudi geografski informacijski sistem (GIS), ki bo na daljavo ocenil, kaj se dogaja na posameznih lokacijah. Pri ljudeh in kopenskih živalih so bile predvsem za bolezni, ki so povezane s prenašalci in vmesnimi gostitelji, ki preživijo v toplejših območjih, take študije že opravljene. Na področju bolezni rib pa je bila poglobljena matematična epidemiološka študija opravljena vsaj že za PKD, na podlagi katere bo mogoče pripraviti ukrepe za zmanjšanje posledic.

Prof. dr. Vlasta Jenčič

Literatura

Jenčič V. (2012) Zajedavske bolezni rib. 3. del, Proliferativni nefritis postrvi. *Ribič: glasilo slovenskega ribištva*, 71, 4: 84–85.

Marcos-López M., Gale P., Oidtmann B.C., Peler E.J. (2010). Assessing the impact of Climate Change on Disease Emergence in Freshwater Fish in the United Kingdom. *Transboundary and Emerging Diseases* 57: 293–304.

Graditelji slovenskega sladkovodnega riboslovja in ribištva

Kar nekaj Slovencev je s peresom in kromami ustvarjalo slovensko riboslovje ter ribištvo. Le redkim smo postavili spomenike in jih zapisali v anale zgodovine. Mnoge od njih smo že pozabili, še aktualne pa bomo pozabili skozi čas prihajajoče, naravi odtujene družbe.

Žal bodo s pozabo teh v veliki meri pozabljeni tudi slovenski prispevki k evropskemu riboslovju in ribištvu. Mislim, da pa tega ne smemo dopustiti. Za nacionalni ponos in ohranitev dosežkov njihovega dela naj imena teh žena in mož ostanejo trajno zapisana v primerni publikaciji slovenskega riboslovja in ribištva.

Menim, da bi to moral biti biografski leksikon ali monografija, ki mora celovito

zajeti področje riboslovja, ribogojstva in ribištva z naslednjo vsebino:

- leksiografska enota – biografsko geslo: za slovenski prostor pomembna – zaslužna oseba s področja ihtiološke in astakološke znanosti, akvakulture ter ustvarjanja slovenskega sladkovodnega ribištva;

- zgradba biografskega gesla: fotografija, priimek in ime, kratek življenjepisa, področje delovanja, publicistika, dosežki, nagrade, ...;

- razvrstitev biografskih gesel: po abecednem redu, področju dela in času delovanja.

Pri ugotavljanju *kdo je kdo v slovenskem ribištvu* sem pri brskanju po že pozabljeni in še aktualni publicistiki ter posvetova-

nju z dr. Metko Povž zabeležil 55 žena in mož, katerih imena bi bilo primerno trajno ohraniti. Če sem katerega preveč zapisal ali koga izpustil, bo predmet odločanja avtorskega tima, ki bo moral pred dokončnim izborom z veliko mero znanja in pravičnosti ovrednotiti njihova dela. Si pa ob tem dovolim osebno pripomniti, da politiki in tekmovalci v to publikacijo ne sodijo.

Pričujoči zapis naj bo pobuda Ribiški zvezi Slovenije za odločitev k založitvi publikacije in izziv tistim izbranim ribiškim kolegom, ki bi pri njenem ustvarjanju aktivno sodelovali.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

IGOR HOLY, ODGOVORNI UREDNIK RIBIČA:

Vedno je dobro imeti nekaj, kar te žene naprej

Igorja sem spoznal po naključju v začetku devetdesetih let v Škofji Loki, kjer je muharil na sotočju Sor. Takrat sem opravil razgovor z inž. Tonetom Pravstom, ki sem ga kasneje objavil v prvi številki revije Ribolov, ki je v tistem času še nastajala. Krajši članek za eno naslednjih številčk z naslovom Novi ribiški reviji na pot je prispeval tudi Igor. Zapisati moram, da je v njem zelo dobro prepoznal bralne razmere pri nas, pa tudi nekatere naše značajске poteze.

Pred leti so se najine poti znova srečale v glasilu Ribič, katerega odgovorni urednik je od leta 1999, jaz pa zadnjih nekaj let stalni sodelavec glasila.

Ko mi je Igor lani v pogovoru omenil, da se bo letos najbrž upokojil, sem to najprej sprejel z nejevero oz. bolj kot šalo. Potem pa sem sam pri sebi seštel leta in nič več ni kazalo na nemogoče. Leta res bežijo! Že takrat sem pomislil, da si zasluži predstavitev širši ribiški javnosti, saj je bil kot odgovorni urednik še kako prisoten v vsakem od skoraj 200 Ribičev, ne spominjam pa se, da bi v katerem od njih videl njegovo fotografijo. »To razumem kot uredniško higieno,« mi je nekoč odgovoril na vprašanje, zakaj je temu tako.

Naj te kot ribiča, muharja in vijačarja najprej povprašam, ali se še spominjaš, kdaj si prvič ugotovil, da v reki plavajo ribe, in začutil željo, da bi katero ujel?

»Za prvič ne vem, vendar sem bil v stiku z ribiči jo od najzgodnejših let, saj je bil ribič moj dedek, Zdenko Holy. Bil je član RD Tržič in moji najzgodnejši spomini so vezani na Savo pod Šentjoštom (to je pod Zg. Besnico). Spominjam se strmo odsekanega brega, kamor me je posedel, odrezal dolgo leskovo palico in nanjo navezal tanko vrvice s trnkom. Nanj je nataknil kobilico, ki sem jo ujel že doma za vrtno ograjo in jo shranil v škatlico od vžigalic. Pokazal mi je postrv, ki je lebdela v vodnem toku tik ob bregu. Dal mi je palico, jaz pa sem kobilico počasi spuščal proti ribi. Postrv se je ponjo pognala iz vode in najbrž bi se slabo končalo, če me ne bi dedek zgrabil za naramnici hlač in me potegnil nazaj. Riba je zacepetala v travi. Ne vem, če je bila moja prva, zagotovo pa sem si jo najbolj zapomnil. Pred otroki iz sosese sem se namreč kljub prepovedi pohvalil, da sem jo ujel na kobilico. 'Pa nikomur ne povedat' ... Na kobilico se ne sme ... ' Skrivnost seveda ni ostala skrivnost in od

dedka sem dobil pošteno lekcijo ... Danes vem, da mi je kobilico dovolil samo zato, da bi me navdušil za ribičijo, saj je bil skrajno pošten ribič in zelo spoštovan gospod.

Kakih šest let sem bil star, ko sem bil zaradi operacije v bolnišnici. Ko so me pripeljali domov, me je je čakala nova

Foto: L. Bahtijari

kratka vijačnica s češkim kolescem Stabil IV. Oboje mi je kupil dedek. Skupaj sva na kolesce navila laks, na konec pa je dedek navezal svinčeno utež, ki sem jo cele dneve premetaval na vrtu za hišo in se uril za pravi ribolov. Lahko si misliš, kako težko sem čakal dan, ko bom lahko prvič lovil s svojo palico. Dan se je prevesal v pozno poletno popoldne, ko sva se z njegovim VW hroščem odpeljala proti Besnici. Pred pričetkom ribolova je dedek prav slovesno odprl škatlico z upiravkami – mepsi, katere vsebina je morala v tistih časih stati celo premoženje, in enega navezal tudi meni. Sam sem lovil s proda, on pa je z visokimi škornji lahko zabredel v Savo, kar se mi je takrat zdelo sila imenitno.

Palico in kolesce, ki bi ju moral hraniti že kot spomin na človeka, ki sem ga imel

zelo rad, sem veliko kasneje prodal, ker sem potreboval denar za trnke. Še vedno si očitam to dejanje. A tako je pač bilo. Nikoli se nisem ravno kopal v denarju ...

Otroška leta so minevala in z dedkom, ki se je v tem času tudi postaral, sva k reki zahajala vse bolj poredko, dokler nista moje ribičije dokončno prekinili vojaščina in dedkova smrt.«

Kaj pa si počel v tistem času?

»Zelo resno sem se ukvarjal z letalskim modelarstvom v kranjskem Aeroklubu in tudi tekmoval s prostoletečimi modeli. Spogledoval sem se tudi z jadralnim letenjem in opravil teoretični izpit, a naenkrat nisem več zmozel vsega, kar sem si naložil.

Po vrnitvi iz vojske sem se takoj zaposlil v škofjeloškem podjetju LTH. To je bila moja prva služba, v kateri sem kot projektant, kasneje pa kot konstrukter preživel več kot polovico svoje delovne dobe. Zelo lepe spomine imam na ekipo sodelavcev, s katerimi smo delali na projektih individualnih hladilnih naprav. Naredili in ohladili smo prav vse, kar so želeli naročniki, čeprav strojna oprema podjetja ni bila najboljša. Vse slovensko znanje in tradicija hladilstva sta bila zbrana v Škofji Loki.

V času tranzicije proti koncu 90. let je podjetje dobilo nove lastnike, ki so ga oplenili in spravili v stečaj. Danes je glavna objektov nekdanjega LTH v lasti podjetja Domel, nekaj mojih sodelavcev pa je v neposredni bližini osnovalo majhno podjetje, kjer se v skromnem obsegu še vedno ukvarjajo s hladilstvom.«

Gre za dokaj dolgo obdobje. Menda ga nisi preživel povsem brez ribolova?

»V bistvu ja, tja nekje do konca 80. let. Bil je nekega sončnega popoldneva, ko sem v Sori opazoval svojega kasnejšega ribiškega 'kamerada' Bojana Sovinca, ki je muharil. Povsem sta me očarali mehka eleganca in lahkotnost leteče muharske vrvice in padla je odločitev, da se vrnem v ribičijo. Leta 1990 sem se včlanil v domačo RD Sora. Prvo leto sem lahko lovil ciprinide v spremstvu domačega ribiča, ki je bil še največkrat že pokojni inž. Tone Pravst. Ne spomnim se, po kakšnem naključju sem se srečal z njim, najbrž pa na kakšnem od ribiških sejmov na Gospodarskem razstavišču, kjer je imel vedno svojo stojnico z različnim muharskim priborom, ki ga je tudi sam izdeloval. Velikokrat sem ga obiskal doma, ker me je zanimalo, kaj in kako dela. Marsi-

kaj sem pri njem videl prvič, med drugim tudi, kako se zveže umetna muha. Treba je vedeti, da so bili takrat še vedno časi, ko je bilo treba po sleherni resnejši kos ribiške opreme čez mejo, zato so bili toliko bolj zanimivi zanesenjaki, ki so si utirali pot med ribiče z lastnimi izdelki.

V tistem času me je pot zanesla tudi k Dragu Keržiču – upornemu inovatorju, kot sem ga nekoč imenoval. On mi je naredil prvi muharski primež, ki ga imam še vedno in vedno bom tudi povedal, da čeljusti njegovega primeža od vseh, kar sem jih preizkusil, najbolj držijo trnek ...

Največja zasluga inž. Pravsta je bila, da me je seznanil z danes pokojnim Ivom Kajžnikom, enim najboljših slovenskih vezalcev, s katerim sva prijateljevala praktično do njegove smrti. Čeprav je perfekcionizem

bat. Pri njem sem se učil, nabiral izkušnje. Skupaj sva hodila na ribolov, največkrat na Soro, na ribnik v Reteče, enkrat pa tudi na Savo pri Podnartu. S tega ribolova pomnim dogodek, v katerega so bili vpleteni trije veliki lipani in midva. Ivo je poskusil prvi in vprašal sem ga: 'Kaj boš dal gor?' 'Če stari ribič naveže ličinko, potem se ve, da se lovi z ličinko,' mi je odgovoril. 'Stari ribič' je nekaj časa vztrajal, potem pa obupal ter se odpravil kakih dvajset metrov niže. Zdaj sem bil na vrsti jaz. Ribolovu z ličinko nisem bil nikoli posebej naklonjen, zato sem navezal suho muho rdečerepko in uspel ujeti največjega lipana. Še danes vidim Ivove velike oči. 'Mladi ribič je dal gor suho muho,' sem mu dejal v šali.

Domala vse, kar danes vem o muhah in muharjenju, sta me naučila Ivo in muharska

pridružil tudi zdaj že pokojni nemški muhar Edgar Pitzenbauer, velik prijatelj Slovenije in enkratna osebnost. Ne morem povedati, kako sem se veselil tistih srečanj ... Na zaključku enega od njih (nekje v drugi polovici 90. let) je do mene pristopil dr. Korošec in me vprašal, če bi bil pripravljen prevzeti vodenje ocenjevalne žirije. Bil sem v zadregi, saj bi privolitev pomenila, da ne bom mogel več tekmovali, po drugi strani pa sem bil tudi zelo počaščen. Prevzel sem žirijo in jo vodil pet let. Še posebej sem vesel, ker mi je v prvem letu uspelo zagotoviti za prva tri mesta v vsaki kategoriji cepljenke nemškega izdelovalca Michaela Hülsenbecka. Na sejmu sem uredil izložbo, nekakšno muharsko tihožitje, kamor sem postavil vso muharsko opremo in pribor, kar sem ga premogel, da bi le ustvaril čim boljše muharsko doživetje. V času mojega dela v žiriji smo uvedli

novi kategoriji realistični vzorci, kajti nekateri so bili dejansko izdelani do take popolnosti, da jih ni bilo več pošteno obravnavati v konkurenci z drugimi. Uvedli smo še državno prvenstvo, predvsem z namenom, da vzpodbudimo domače vezalce k sodelovanju. Mednarodna konkurenca je bila takrat izredno močna.

Ob tem je treba povedati, da mi je pri delu s pripravo prvenstva veliko pomagala takratna tajnica RZS Nataša Kosmač. Čeprav sama ni lovila rib, se mi je zdela veliko bolj ribiška duša od marsikoga, od katerega bi to upravičeno pričakoval. Bila je samoiniciativna, imela je veliko zanimivih in dobrih idej ... Dandanes bi lahko rekli, da so tovrstna sodelovanja skoraj privilegij, predvsem pa silna redkost. Kot tudi to, da samoiniciativnost pri nas nikoli ni bila in ni nagrajena.«

Igorja je v ribičijo popeljal njegov dedek Zdenko Holy, med drugim tudi eden od soustanoviteljev Kranjske ribarske zadruge.

Kot ribič se je Igor Holy povsem posvetil muharjenju.

moje večno breme, Ivo v tem pogledu nisem segel niti do kolen. Njegovi izdelki so bili popolni kot Bachove skladbe, kar za uspešno muharjenje najbrž ni bilo potrebno (sam menim, da riba prime na karikaturu), a zame je bilo vsakič znova osupljivo. Vedno bom ponosen, da me je prav on naučil vezanja muh in spominjam se njegovega zadržanega, a kljub temu očitnega veselja, ko sem s svojo potezanko prvič sodeloval na našem Odprtem prvenstvu Slovenije za najboljšo umetno muho ter v mednarodni konkurenci osvojil 2. mesto. Ivo je bil tudi sicer prava muharska enciklopedija

Leta 1991 sem opravil ribiški izpit, kar mi je odprlo pot v reko z muharico.

Z Ivom Kajžnikom si se kar veliko družil?
»To so bili popoldnevi neskončnih de-

biblija Muharjenje. Nepozaben je občutek, ko sem na sotočju Sor ujel svojo prvo ribo z muho, ki sem jo zvezal sam.«

Zelo si se posvetil vezanju muh. Sodeloval si tudi na tekmovanjih in osvojil več nagrad, če se ne motim?

»Pravzaprav sem se vsakič, ko sem sodeloval na Odprtem prvenstvu Slovenije – mislim, da je bilo to štirikrat – s svojim posnetkom uvrstil med prva tri mesta. Spomini na tiste čase in na slovesne podelitve priznanj v okviru ribiškega sejma v Ljubljani so prav čarobni, tako kot je bilo takrat čarobno vse, kar je bilo v povezavi z muharjenjem. Podelitve sta vodila takratni predsednik žirije dr. Tomo Korošec in njegov prijatelj – vrstnik dr. Božidar Voljč. V tistih časih se nam je pri tem dogodku vselej

Kako ocenjuješ zdajšnje stanje na področju vezanja umetnih muh pri nas?

»Dozdeva se mi, da je muharski bum iz osemdesetih in devetdesetih let nekoliko popustil. Ne glede na to pa nisem spremenil mnenja, da je muhar, ki svoje muhe veže sam, celovitejša muharska osebnost. Prisiljen je spoznavati svet vodnih in obvodnih žuželk kot potencialno ribjo hrano, v svoje delo vključuje lastne izkušnje, znanje, predvidevanja in podobno. Veliko lahko poskuša. Spominjam se ribolovov na Unici, ko ne le, da se lipani v času večernega skoka niso zmenili za mojo muho, ampak je nobeden ni pobral niti po pomoti! Nikoli si sicer nisem prišel povsem na jasno, kaj so tako intenzivno pobirali, predvidevam pa, da so v vodnem filmu pobirali muhe v občutljivi fazi preobrazbe iz ličinke v levin- ▶

Skupaj z nagrajencema - makedonskima vezalcema Igorjem in Nadico Stančevu (levo) ter makedonskim veleposlanikom Dimitrom Mirčevim in njegovo ženo na podelitvi nagrad za najboljšo umetno muho, kamor sta vedno prišla izkazat spoštovanje svojima rojakoma.

Svoje vezalske spretnosti je Igor Holy večkrat uspešno preveril na Odprtem prvenstvu za najboljšo umetno muho.

ko. Takrat sem bil prepričan, da je »finta« v barvi kosminja, iz katerega sem delal telesa muh, zato sem olivno zelenemu postopoma dodajal rumenega in si zvezal več barvnih različic. Tako eksperimentiranje si lahko privoščiš le, če sam vežeš muhe.«

Kako si postal urednik Ribiča? Od projektanta in konstrukterja do urednika časopisa ... Povsem drugačno delo; je pa tudi urednikovanje na nek način projektiranje?

»Nikoli se ne lotim stvari, za katero čutim, da ji ne bom kos, pri čemer so mi v pomoč, včasih pa tudi v breme moji diametralno nasprotni talenti. Če bi se še enkrat odločal za poklic, bi bil znova v zadregi. Vedno pa sem rad bral, jezik imel v ušesih kot glasbo in tudi pisanje mi ni bilo tuje. Tudi v prejšnji službi sem občasno kaj napisal za tovarniški časopis Delo in uspeh, tako da so mi celo ponudili mesto urednika, a sem ga odklonil.

Iz povedanega je morda lažje razumljivo, da sem kot ribič, ki je vsak mesec nestrno pričakoval Ribiča, včasih pomislil, da bi se poskusil tudi kot njegov urednik. V tistem času sem v Ribiču objavil nekaj ribiških dogodivščin, kot predsednik ocenjevalne žirije sem pisal o našem vezalskem prvenstvu, napisal nekaj doživljajskih zgodb, v nekem trenutku pa sem se načrtno lotil problematike kormoranov. Ob predstavitvi dopolnjene izdaje knjige Muharjenje sem svojo željo prvič resneje omenil takratnemu predsedniku RZS Borutu Jeršetu. Glede na to, da je imel tedanji urednik Tone Urbas zdravstvene težave in se odpravljal v pokoj, sem se znašel med najresnejšimi kandidati za njegovega naslednika.

Tako kot ni šole za starše, je tudi za urednike ni. V urednika moraš zrasti sam skozi prakso in skozi ljubezen do tega dela, ki ga nikoli nisem dojemal zgolj kot službo, ampak kot poslanstvo, kot častno opravilo, pa tudi kot veliko moralno odgovornost. Poleg znanja, ki ga že imaš, te delo samo ves čas opozarja, kje ga je treba dopoljevati. Predpogoj za urednika pa je smisel za pisano besedo, ki se ga ni mogoče priučiti. Ali ga imaš ali pa ne. Vedno sem npr. stremel k ustreznim slovenskim izrazom, ker sem popuščanje pred tujkami razumel kot zanikanje izraznih možnosti slovenskega jezika. Opažam, da marsikaterega urednika to ne moti.«

Te je Tone Urbas uvajal v delo?

»Ker je moral na rehabilitacijo po operaciji, sva se srečala le toliko, da mi je predal gradivo, kar ga je imel pripravljenega; mislim, da ga je bilo za številko in pol, mogoče za dve. Že pred tem sem si ogledal zasnove tujih ribiških revij, prelistal pa sem tudi zadnjih deset letnikov Ribiča in si naredil seznam piscev, ki so sodelovali z glasilom in se dogovarjal za sodelovanje. K sreči je bilo nekaj rednih piscev, ki so imeli svoje stalne rubrike.

Ne morem pa mimo tega, da ne bi posebej poudaril zares neprecenljive pomoči tehničnega urednika Jurija Koščaka, ki sem ga »podedoval« od Toneta Urbasa. Bila

Prijem na Idrjci

sva več kot dober tandem in vsa leta sva odlično sodelovala. Enako velja tudi za lektorico Marjetko Šivic.«

Skočil si v vodo in si pač moral plavati. Zdaj je od takrat praktično 20 let, nisi se utopil, nasprotno: za teboj je skoraj dvesto številka Ribiča. Glede na to, da je vsaka številka pravzaprav zgodba zase, bi lahko rekel tudi dvesto zgodb. Se še spomniš vseh?

»Vsake posebej ne, je pa bila vsaka zagotovo zmaga zase. Pri prvih nekaj številkah sem vedel vse naslove člankov, danes pa še za zadnjega nisem povsem prepričan, v kateri številki natančno sem ga objavil. Zadnji ... mogoče predzadnji? Bi se pa vsega spomnil ob listanju kaktere izmed teh (skoraj) dvestotih števil.«

Kot urednik si potreboval sodelavce. Kako in koliko pišejo naši ribiči? Si imel dolgo ali bolj kratko vrsto sodelavcev?

»Kar zadeva sodelavce, gneče vsekar ni bilo. Očitno je, da ribiči ne beremo preveč radi oz. nimamo potrebe po tem. Novičke o ribiških carjih in podobne so vedno redno prihajale same od sebe in če je le prostor, jih tudi objavim. Poslanstvo Ribiča pa je veliko širše: je spremljevalec ribištva, o tem poroča in izobrazuje, vse pa v tesni prepletenosti s prizadevanji za dvig ribiške in jezikovne kulture.

Največja vrednota Ribiča so stalne rubrike, ki izhajajo iz prejšnje številke in se napovedujejo v naslednji številki. Izpričujejo, da Ribič ne nastaja naključno, ampak načrtno. Za urednika pa to pomeni nemalo težav, saj za tako delo potrebuje disciplinirane in spretno pisce, teh pa ni veliko. A več kot jih je, večja je vrednost neke publikacije.

Kaj meniš o poslanstvu glasila Ribič v našem prostoru? Ga dovolj cenimo, tudi trud prejšnjih generacij za ohranjanje slovenske pisane besede na področju ribištva?

»Ribič svoje poslanstvo zagotovo opravlja, vprašanje pa je, ali se ga dovolj zaveda-

mo. Veliko je odvisno od urednika, kakšno je njegovo osebno razumevanje poslanstva, še posebno, če mu izdajatelj ne pove, kako poslanstvo razume on sam.«

Precej nam je sedanjim in bodočim avtorjem olajšal delo dr. Tomo Korošec s svojim Ribiškim slovarjem, še pred tem pa s knjigo Muharjenje in tematskimi prispevki v glasilu. Sta pri nastajanju Ribiča pogosto sodelovala?

»Z dr. Korošcem že vrsto let gojim strokovno prijateljski odnos. Kot nesporna avtoriteta na področju jezikoslovja mi je bil vsa leta neprecenljiva strokovna podpora. Skoraj ni bilo številke Ribiča, da se z njim ne bi posvetoval o kakšni zadevi. Tega sedaj žal ne bo več, kar bo velika škoda za mojega naslednika. Dr. Korošec je namreč po zadnji skupščini RZS po nesprejemljivem ponižanju, ko so mu sredi stavka odvzeli besedo, zahteval, da ga odstranim iz kolofo-na Ribiča. Tudi meni je delovni predsednik odrekel besedo, čeprav sem se k razpravi prijavil in bil na skupščino tudi povabljen. Enako se je zgodilo tudi na jesenski izredni skupščini, kar razumem kot skrajno odsotnost demokratične kulture. Nobeden od delegatov se na to dejanje ni odzval, zato sva dr. Korošcem vstala in odšla – tako iz dvorane kot iz slovenske ribičije.«

Ali ob koncu delovne dobe zaradi tega občutiš grenak priokus?

»Na nek način da. Po drugi strani pa nosim s seboj v novo prihodnost veliko lepih spominov in zavedanje, da sem skozi svojo ribičijo in v času svoje službe spoznal tudi čudovite ljudi, na katere vedno pomislim s toplim občutkom hvaležnosti – to pa je tisto, kar daje žlahtno vrednost času in življenju, ki sta za menoj. Če ne bi bilo tega, bi odšel z občutkom, kot da ves ta čas nisem živel.

Do konca življenja bom hvaležen predsedniku Borutu Jeršetu za 13 let prelepih spominov. Zame bo vedno predsednik in v šali ga še vedno tako naslavljam. Takrat smo

bili ribiška družina in ne zgolj zaposleni, vedno pa je bilo vse narejeno in urejeno. Danes te »štimumge« ni več in menim, da tako stanje nastaja načrtno.«

Vrniva se še malo k avtorjem. Meniš, da so razlog umanjkanju več dopisnikov razmeroma visoka merila za poslane prispevke? Katere avtorje bi v vseh teh letih lahko posebej izpostavil kot dobre?

»Dolgo je za Ribiča pisal Bojan Kuntarič v svojo rubriko *Srečanja ob vodi*, pa Tone Urbas v rubriko *Naše reke*. Za mlade ribiče je dolgo redno pisal mag. Andrej Janc. Potem so tu še Peter Valič, Metka Povž, Jože Ocvirk, Vlasta Jenčič, Borut Jerše, Milan Štraus, Andrej Jarni ... Zagotovo sem koga nehote tudi izpustil, za kar se opravičujem. V zadnjih letih pa ste posebej izstopali Tone Škrbec, Jure Ušeničnik in seveda ti.

Moja velika želja je bila rubrika *Ribiška pripoved*. Prava pripoved je razgaljena ribiška duša in tudi naključnemu bralcu posredno pomaga k razumevanju tistega, zaradi česar smo ribiči v očeh mnogih ljudi čudaki. Spomnim se, da sem v osnovnošolskem času v knjižnici kdaj prelistal Lovca in najraje prebiral pripovedi Toneta Svetine. Že kot osnovnošolec sem začutil žlahtnost tistih zapisov. Prebiral pa sem tudi Ribiče, ki jih je prejemal dedek in še vedno se iz neke številke spomnim humoreske Na sulca, ki pa sem jo zaman iskal v vezanih letnikih v knjižnici RZS. Žal se je izkazalo, da avtorjev za leposlovje primanjkuje, zato je to le občasna rubrika. Dobro zgodbo je težko dobiti, vse pa tudi ni primerno za objavo.

Sicer pa so avtorji urednikova družina. Imeti okoli sebe dobro ekipo je največ, kar si lahko želi. Mora pa imeti koncept vsebine oziroma vizijo.«

Zadnja leta smo, vsaj tako menim, kar dobro »furali«, tudi kot uredniški odbor. Kakšna je njegova vloga?

»Zame je bil to najboljši uredniški odbor ▶

Eden od Igorjevih najljubših koticov na Unici

v moji uredniški karieri. Bili smo dobra ekipa in vsi smo vedeli, zakaj smo skupaj. Uredniški odbor je namreč strokovna in tudi siceršnja podpora uredniku, neposredna vez med njim in izdajateljem. Vedno sem se pripravljen pogovarjati o delu in vsebini Ribiča, česar pa novi uredniški odbor nekako ne razume ali pa noče razumeti. Ribič je zadnjih dvajset let izhajal tekoče in na delo uredništva ni bilo pripomb, po objavi dveh prispevkov, ki sta opozorila na nezakonitost dela upravnega odbora RZS (Ribič 6 in 10/2018, op.p.), zaradi česar je bil potreben sklic izredne skupščine, pa je naenkrat vse narobe. Upravni odbor RZS je v nadaljevanju razrešil uredniški odbor in postavil novega.

Prejšnji uredniški odbor je bil tako dober zato, ker so ga sestavljali ljudje iz stroke, pisci in so razumeli problematiko izdajanja glasila. Po določilih Zakona o medijih uredništvo tudi sicer sestavljajo urednik

in novinarji, ki so v okviru programske zasnove in uredniške politike izdajatelja svobodni in samostojni. Na spoštovanje teh določil je Ribiško zvezo Slovenije opomnilo tudi Društvo novinarjev Slovenije.

Novemu uredniku ne zavidam, sem mu pa pripravljen pomagati – še posebno, če bom videl, da se nadenj spravljajo s cenzuro, ker je to nesprejemljivo in nedopustno. Lastnik medijev si vse prevečkrat nad medijem jemljejo absolutno pravico, ki pa je nimajo, saj morajo kljub lastništvu spoštovati zakonodajo. Saj je menda jasno, da moraš tudi kot lastnik avtomobila na cesti spoštovati predpise, mar ne?«

Večkrat si poudaril, da v pokoj ne odhajaš zaradi zadnjih dogodkov na RZS, ampak ker ti to v tem trenutku pač najbolj ustreza. Meniš, da boš imel v pokoju kaj več časa npr. za ribolov, za katerega vem, da ga zadnja leta skoraj ni

bilo, in druge stvari, ki so zaradi dela morale počakati.

»V razmeroma kratkem času se mi je zložilo skupaj nekaj zelo pomembnih stvari, ki sem jih načrtoval urediti še pred odhodom v pokoj. Računal sem sicer, da bom zaokrožil 200 števil Ribiča ali celo zaključil letnik 2019, že omenjeni dogodek na skupščini pa je mojo odločitev v hipu spremenil. Kajti nisem zgolj urednik, ampak tudi mož, oče, čebelar in ustvarjalec za domačo rabo. Ob moji hiši, katere gradnji sem namenil zadnjih 15 let, se bohotijo grmiči lavande, nadstrešek hiše daje zavetje marelici, pod hišo je mogočna tepka, pod katero sem si postavil čebeljak, sadovnjak, ki sem ga zasadil, prehaja v rodnost ... Čas, ki prihaja, bom namenil tistim, ki jih imam rad in imajo radi mene, in tistemu, kar mi bogati življenje, pa je doslej ostajalo v ozadju zaradi službe. Vedno je dobro imeti nekaj, kar te žene naprej.«

Vem, da ta kratek razgovor bralcem prav gotovo ni v celoti predstavil Igorja Holyja, odgovornega urednika, ki se je z bralci Ribiča na poseben način družil skoraj dve desetletji. Je urednik z drugim najdaljšim stažem in skupaj z drugimi uredniki predstavlja vezni člen nepretrgane verige skoraj 80-letne zgodovine našega glasila. Zdaj odhaja v pokoj. Kako težak ali lahak je ta korak, ve najbolje on sam. Povedal mi je še veliko zanimivega o svojem delu tudi na drugih področjih, zunaj urednikovanja in ribolova, a Ribič je tanek. To že vemo.

Srečno, Igor, in da bi ti bili dnevi dovolj dolgi za vse tvoje zamisli in opravila. Ne bo jih malo. In hvala ti za opravljeno delo ter korekten in pošten odnos. Mislim, da lahko to izrečem tudi v imenu vsaj tistih sodelavcev, ki smo zadnjih nekaj let skupaj ustvarjali Ribiča. Bilo nam je v čast in zadovoljstvo.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net
fotografije: osebni arhiv I. Holy,
L. Bahtijari*

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2019	●	☾	○	☾																											
MAJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△

2019	●	☾	○	☾																											
MAJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ○ SREDNJI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNJI ULOV △ SLAB ULOV

RIBIŠKI INFORMATOR

3 – 2019

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Na podlagi 27. člena Pravilnika o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu z dne 8. 12. 2009 je UO RZS na svoji seji dne 14. 12. 2018 sprejel dopolnjena

PRAVILA o tekmovanjih v lovu rib z umetno muho

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen in smisel muharskega tekmovanja)

Tekmovanje v lovu rib z umetno muho (v nadaljevanju: tekmovanje) je ribolov z ribiško palico za muharjenje, vrvico, kolescem in umetnimi muhami med ribiči, ki imajo ustrezno znanje in tekmujejo po določenih pravilih, v športnem duhu, z etičnim odnosom do rib in narave, s tovariškim odnosom do sotekmovalcev ter za to ne dobivajo plačila.

2. člen

(vrste tekmovanj)

Tekmovanja so organizirana za tekmovalce obeh spolov, ki praviloma tekmujejo skupaj. O morebitnem ločenem tekmovanju po spolu odloči tekmovalna podkomisija RZS za lov rib z umetno muho (v nadaljevanju: tekmovalna podkomisija za muharjenje – TPM) pred začetkom registracije tekmovalcev za prihodnjo tekmovalno sezono.

Ločimo naslednje kategorije tekmovanj

- tekmovanja v mladinskih kategorijah za DP – samo posamezno
- tekmovanje članov in članic za DP – ekipno in posamezno
- tekmovanje veteranov za DP (nad 50 let) – samo posamezno

Tekmovanja za DP v vseh kategorijah se izvajajo na tekočih ali stojičih vodah. Za vsako kategorijo tekmovanj morata biti za regularnost prvenstva izvedeni najmanj dve tekmovanji, tekmovanja v vseh kategorijah pa so lahko sestavljena iz največ desetih tekmovanj v posamezni kategoriji.

II. PRAVICA DO UDELEŽBE

3. člen

(pravica do udeležbe in tekmovalna ekipa)

Na tekmah za DP kategorije 'člani in članice' se tekmuje posamično in ekipno. Vsaka RD lahko prijavi največ dve ekipi in največ 2 (dva) posameznika.

Na tekmah za DP mlajših kategorij in veteranov se tekmuje samo posamično in po prilagojenih pravilih, ki jih pred tekmovanjem določi in sprejme MTP. Vsaka RD lahko prijavi neomejeno število posameznikov, ki pa morajo biti registrirani pri TK RZS.

Tekmovanje za DP kategorije člane in članice, za mlajše kategorije in veterane se lahko udeležijo tudi tekmovalci slovenskih zamejskih ribiških klubov, ki so člani RZS, vendar pa njihovi tekmovalci ne morejo nastopati v državni reprezentanci na mednarodnih tekmovanjih, razen če imajo (tudi) slovensko državljanstvo.

Tekmovalno ekipo sestavljajo najmanj trije in največ štirje tekmovalci. V primeru, da tekmovalno ekipo sestavljajo štirje tekmovalci se za ekipni rezultat šteje rezultat treh najboljših posameznikov iz ekipe. Člani ekip tekmujejo hkrati tudi za uvrstitev med posamezniki.

Tekmovalcu ni dovoljeno sodelovati na tekmi, če je bilo ugotovljeno, da je ribaril na tekmovalni trasi te tekme do vključno TRI (3) dni pred tekmo.

Tekmovalec je kaznovan s prepovedjo tekmovanja za čas enega leta, če je bil v istem tekmovalnem obdobju kaznovan s tremi (3) rumenimi kartoni (v nadaljevanju: kaznimi petih točk). Čas prepovedi prične teči z dnem podelitve tretje kazni petih točk.

Tekmovalec, ki v tekočem tekmovalnem letu, iz neupravičenega razloga ne

sodeluje na več kot polovici izvedenih tekmah posamezne kategorije državne lige, v naslednji sezoni nima pravice do registracije oziroma tekmovanja v tisti kategoriji državne lige v kateri je bil neupravičeno odsoten.

III. ORGANIZACIJA TEKEM ZA DP

4. člen

(naloge izvajalca tekme)

RD izvajalke tekem se prijavijo na razpis za izvedbo muharske tekme po terminih, ki jih določi MTP.

Izvajalec tekme je dolžan:

- najmanj ŠTIRI (4) dni pred tekmo omogoči brezplačni trening pod pogoji, ki jih določi UO, (razen če zaradi začetka ribolovne sezone ali neprimerne vodostaja tega ni mogoče izvesti) o čemer obvesti tekmovalce v uradnem vabilu;
- en dan pred tekmo ugotoviti, če je vidljivost v vodi vsaj 15 cm, da se tekma lahko odvija;
- pred začetkom tekme nedvoumno določiti meje štartnih mest in jih med tekmo ne sme spreminjati;
- imenovati tri (3) startne sodnike (v nadaljevanju kontrolorje), enega (1) glavnega sodnika in delegata. Delegat ne sme biti član RD izvajalke tekme. Stroške kontrolorjev, glavnega sodnika in delegata nosi izvajalka tekme;
- pripraviti priznanja za prve tri ekipe, medalje za člane teh ekip in tri posamične uvrstitve na tekmi.

IV. TEKMOVALNA TRASA

5. člen

(štartna mesta)

Tekmovalna trasa mora biti razdeljena na štartna mesta, ki so zapovrstno označena s številkami. V tekočih vo-

dah si sledijo številke od 1 z vodnim tokom navzdol, v mirnih vodah pa v smeri urnega kazalca. Štartna mesta v tekočih vodah so dolga od 70 do 100 metrov.

Na stoječih vodah so štartna mesta praviloma dolga od 20 do 30 m (izjemoma lahko tudi manj, če vodno telo tega ne dovoljuje). Na stoječi vodi se tekmovalci premakne v smeri urinega kazalca, lovi pa samo iz obale (ne sme stopiti v vodo ali uporabljati pomole).

Premiki na stoječih vodah se izvedejo: – za mladinske kategorije: premik vsakih 30 min, – za člane: premik vsakih 45 min (žreb in premik po istem sistemu kot na tekoči vodi).

Meje štartnih mest morajo biti vidno označene tako na vodi kot na bregu.

6. člen

(tekmovalci)

Tekmovalci sme muhariti samo znotraj označenih mej štartnega mesta, ter mora ostati znotraj meja ves čas do premika. Med tekmovalcem in tekmovalcem za prečkanje vode ne sme uporabljati mostov, kontrolor tudi ne sme zamenjati strani sojenja tekmovalcu. Sprememba se lahko opravi samo v času premika. Ob tem ni dovoljeno muhariti nad ali pod mejo štartnega mesta, čeprav tekmovalci stojijo v svojem sektorju. Neupoštevanje tega člena se kaznuje z rumenim kartonom, morebitna ujeta riba pa se ne šteje v rezultat tekmovalca.

V primeru, če zapeta riba zaplava izven meja štartnega mesta, v katerem tekmovalci trenutno lovi, lahko tekmovalci ribo utruja samo iz svojega štartnega mesta in mora ribo zajeti znotraj svojega štartnega mesta. Tekmovalci imajo največ pet minut časa, da ribo spravi v meje svojega štartnega mesta, v nasprotnem primeru riba ne šteje.

V. ŽREBANJE ŠTARTNIH MEST TER POTEK IN TRAJANJE TEKEM

7. člen

(žrebanje štartnih mest)

Na tekmi v DP se žreba vrstni red tekmovalcev in sodnikov znotraj prijavljene ekipe. Žreb se opravi na sestanku vodij ekip in tekmovalcev pred začetkom tekmovalne sezone.

Številka, katero objavi komisar lige pred tekmovalno sezono pomeni vrstni red tekmovalca za celotno tekmovalno

sezono. Startno oziroma sodniško mesto pa se na vsaki tekmi žreba posebej. Žreb praviloma opravita delegat in komisar lige v prisotnosti vodij ekip in tekmovalcev posameznikov.

Po prijavnih listih se določi, kdo bo tekmo začel kot tekmovalci in kdo kot sodnik. Na prvi tekmi bodo začeli tekmovalci, ki imajo na prijavnih listih neparno število (1, 3, 5 ...), sodniki pa jim bodo tekmovalci s parnimi številkami (2, 4, 6, ...). Po prvi četrtini tekmovalja se tekmovalci (tisti s neparnimi številkami) prestavijo za pet (5) štartnih mest naprej, sodniki (tisti s parnimi številkami) pa za tri (3) mesta naprej. In tako se premikajo celotno tekmo. Vsi podatki bodo zapisani na tekmovalnem kartonu. Na naslednji tekmi se ta postopek obrne, tekmovalci bodo začeli tekmovalci s parnimi številkami na prijavnih listih, sodniki pa jim bodo tekmovalci z neparnimi številkami na prijavnih listih.

8. člen

(potek in trajanje tekme)

Tekme v DP potekajo po četrtinah, kjer vsak tekmovalci izmenično dve četrtini lovi in dve četrtini sodi. Četrtnina traja 90 min, premik pa minimalno 15 min.

V mlajših kategorijah se tekmuje neprekinjeno 120 min. Na isti dan se izvede dve tekmi na isti ali na različnih trasah. Med eno in drugo tekmo mora biti najmanj eno uro in največ tri ure premora.

Pri veteranih se tekmuje dva krat po 90 minut na isti ali različni trasi brez štartnih mest. Na en polčas se vpiše največ pet kosov rib, v rezultat pa štejejo samo tri najdaljše.

Tekmovalci se smejo odpraviti v zbornega mesta šele po opravljenem zboru tekmovalcev. Neupoštevanje tega določila se kaznuje s kaznijo petih točk. Zbor tekmovalcev mora biti izveden vsaj 30 minut pred začetkom tekme.

Začetek in konec v posameznem delu tekme označijo sektorski sodniki z zvočnim signalom. Pred znakom za začetek tekme je prepovedano stopiti v vodo. Neupoštevanje tega določila se kaznuje z rumenim kartonom (kaznijo petih točk). V primeru, da tekmovalci ali sodniki zaradi menjave sektorja ni uspel pravočasno priti na svoje štartno mesto, lahko začne posamezni del tekme z zamikom, ob tem pa neprekinjeno lovi 90 minut po uri svojega sodnika.

Za regularnost ekipne tekme (DP) kategorije 'člani in članice' morata biti izvedena najmanj polovica tekme (enkrat sodi in enkrat lovi), v mlajših kategorijah in veteranih pa najmanj polovica tekmovalnega časa.

9. člen

(tekmovalni karton)

Tekmovalci dobi na žrebanju tekmovalni karton z žigom RZS in ga ne sme izgubiti. V nasprotnem primeru se šteje, da je bil ulov tekmovalca nič rib.

V primeru nenamernega padca tekmovalca v vodo, zaradi česar postane tekmovalni karton neuporaben, delegat tekme oceni potrebnost izdaje nadomestnega tekmovalnega kartona. V nadomestni tekmovalni karton se v prisotnosti delegata tekme prepišejo podatki o dotedanjem ulovu. V kolikor niso razvidni, se ulov ne šteje.

VI. DOVOLJENA TEKMOVALNA OPREMA IN VABE

10. člen

(tekmovalne palice)

Istočasno je dovoljeno uporabljati samo eno muharsko palico (muharico), ki ni daljša od tristo šestinšestdeset (366) centimetrov. Tekmovalci smejo imeti pri sebi rezervne muharice. Tekmovalci so dolžni sami nositi in čuvati svojo opremo (muharske palice).

11. člen

(tekmovalne muharske vrvice)

Dovoljena je uporaba tovarniško izdelanih plavajočih, potopnih ali delno potopnih vrvic, razen vrvice s svinčnim jedrom (»lead core«). Tekmovalne muharske vrvice morajo biti dolge najmanj dvaindvajset (22) metrov. Uporaba strelnih glav ni dovoljena. Muharskim vrvicam ni dovoljeno dodati potopnih ali plavajočih pripomočkov.

12. člen

(tekmovalne pred vrvice)

Dovoljena je uporaba samo enojne pred vrvice dvakratne dolžine muharske palice. Pred vrvice so lahko z vozli ali brez vozelnice in konične ali ravne. K pred vrvice ni dovoljeno dodati nobenega potopnega ali plavajočega pripomočka.

13. člen

(pod metalka)

Pri ulovu ribe, ki jo da tekmovalci v merjenje, je obvezna uporaba pod

metalke. Pod metalka mora biti iz mehkega bombaža ali drugega gladkega materiala. Pod metalke, ki jih uporabljajo tekmovalci na tekmah, so veljavne, če popolnoma razširjene in raztegnjene merijo od konca ročaja do konca mreže največ sto dvaindvajset (122) centimetrov.

14. člen

(tekmovalne muhe)

Tekmovalci lahko uporabljajo plavajoče ali potopne umetne muhe. Vsaka muha mora biti navezana na trnek enojček (brezzalustnik ali s stisnjeno zalustjo) poljubne velikosti. Obtežene muhe so dovoljene, pod pogojem, da je obtežba skrita znotraj naveze. Prav tako je dovoljen en sam viden biser oz. kompakten dodatek, ki ni večji od štirih (4) mm. Na tekmah za DP kate-rekoli kategorije se sme uporabljati samo ena navezana muha.

VII. VELJAVNE TEKMOVALNE RIBE

15. člen

(tekmovalne ribe)

Na tekmovanju za DP v LRM, v vseh kategorijah so veljavne vse vrste rib, ki niso v varstveni dobi, najmanjša mera pa je 200 mm, tako kot predpisujejo mednarodna pravila FIPS – mouche. V primeru, da se posamezna RD odloči drugače, mora o spremembi obvestiti muharsko tekmovalno podkomisijo ob prijavi na razpis na izvedbo tekme in tekmovalce v uradnem razpisu.

16. člen

(pravilno ulovljena riba)

Točkuje se samo v predel glave (do konca škržnega poklopca) zapeta riba. Riba, ki je zapeta v času tekme ali njenega dela, velja, če je zajeta in dvignjena iz vode v največ desetih minutah po koncu posameznega dela tekme.

VIII. RAVNANJE Z UJETO RIBO IN POSTOPEK MERJENJA

17. člen

(ravljanje z ujeto ribo)

Če se tekmovalec odloči, da je riba neprimerna ali premajhna, jo mora previdno in nepoškodovano spustiti. Če tekmovalec želi, da se riba točkuje, jo mora zajeti v podmetalco in ribo v njej, brez da bi se jo dotikal podati kontrolorju, da jo izmeri ter vrsto in dolžino vpiše v tekmovalni karton. Na

merjenje mora tekmovalec v vsakem primeru prinesiti tudi palico in navezano muho. V nasprotnem primeru se ga kaznuje z rumenim kartonom, ulov pa NE šteje. Kontrolor o nepravilnosti obvesti glavnega sodnika in ta izreče kazen.

18. člen

(postopek merjenja)

Tekmovalec sme zahtevati, da se meritev izvede na takem mestu, ki preprečuje izgubo ribe. Če je riba preveč živahna, sme na zahtevo kontrolorja pri merjenju pomagati tudi tekmovalec.

Tekmovalec mora na poziv kontrolorja ribo sneti s trnka, jo osvežiti in jo spustiti ter pri tem paziti, da je ne poškoduje. To lahko opravi tudi kontrolor. Če kontrolor ugotovi, da je tekmovalec ribo namenoma ali iz malomarnosti poškodoval, se ta riba ne računa v ulov in se tekmovalca kaznuje z rumenim kartonom.

Kontrolor mora preveriti ustreznost palice, vrvice, pred vrvice ter muhe. V primeru odkrite nepravilnosti prejme tekmovalec kazen petih točk za posamezno nepravilnost, merjena riba pa ne šteje v ulov. Kontrolor o nepravilnosti obvesti glavnega sodnika in ta izreče kazen.

IX. TOČKOVANJE IN UVRSITIVE NA TEKMAH

19. člen

(točkovanje)

Tekmovalec sme vpisati vse ulovljene veljavne tekmovalne ribe. Točkuje se po pravilniku FIPS – Mouche, vsaka merska riba 100 točk in vsak cm še 20 točk. Riba se meri do mm natančno, točkuje pa se vsak cm navzgor. (n.pr. riba izmerjena 26,4 se točkuje 27 cm). Za rezultat šteje seštevek na podlagi števila in dolžin dovoljenih vpisanih rib, ki so določene s temi pravili.

Tekmovalec, ki ni ujel ribe prejme maksimalno število negativnih točk. Ob tem je število negativnih točk enako številu sodelujočih tekmovalcev na posamezni tekmi.

V primeru, da ulovljena riba uide kontrolorju še preden jo izmeri, prejme tekmovalec točke v višini povprečnega števila točk za vse ujete dovoljene ribe v tem delu tekme. V primeru, da iz tekmovalnega kartona ni mogoče razbrati dolžine merjene ribe, se računa najmanjša dovoljena mera vpisane ribe.

Spremembe na tekmovalnem kartonu niso dovoljene. Popravek vpiše sodnik tako, da prečrta napačen zapis in zraven vpiše pravilnega, tekmovalec pa se pri takem vpisu podpiše. Tekmovalcu, ki je bil prisiljen odstopiti na tekmi iz kakršnega koli objektivnega razloga, se kot rezultat šteje ulov, ki ga je dosegel do odstopa.

Če se tekmovalec ne udeleži katere od razpisanih tekem za DP, se mu kot rezultat vpiše število vseh registriranih tekmovalcev + 1 neg. točka.

Kontrolor zaključi tekmovalni karton tako, da prečrta prazna polja ter s svojim podpisom jamči za pravilnost vpisanih podatkov. Tekmovalni karton mora podpisati tudi tekmovalec.

Pravilno izpolnjen tekmovalni karton je potrebno oddati na dogovorjeno mesto oz. določenemu sektorskemu sodniku v tridesetih (30) minutah po koncu tekme, drugače se šteje da je bil ulov prijavljenega tekmovalca nič (0) rib.

Vsaka izrečena kazen petih točk pomeni za rezultat tekmovalca dodatek pet (5) negativnih točk, glede na končne rezultate tekme. Na isti tekmi dvakrat izrečena kazen petih točk pomeni tudi odbitek vsega ulova na tisti tekmi.

20. člen

(seštevek točk)

Točkuje se po sistemu negativnih točk in sicer: za prvo mesto dobi tekmovalec 1 negativno točko, za 2. mesto 2 negativni točki in za vsako naslednje mesto dodatno število negativnih točk. Točkuje se tako, da se seštevka točk ujetih rib prvega in drugega dela tekme seštejeta in seštevek da končni rezultat. Ločeno se seštevajo parni in neparni (tekmovalci, sodniki), tako da dobimo dva sektorska zmagovalca, dva drugo uvrščena ... v primeru da dobimo pri izračunu dva, ki imata isto število točk, je višje uvrščeni tisti, ki ima več vpisanih rib, če pa je rezultat še vedno enak, je višje uvrščen tisti, ki ima izmerjeno daljšo ribo. Isti kriterij razvrščanja se uporabi za razvrstitev boljšega v paru obeh zmagovalcev, drugih ... Zmagovalna ekipa je tista, ki ima najnižji seštevek negativnih točk od vseh treh tekmovalcev skupaj. Pri enakem rezultatu tekmovalcev ali ekip, je boljši/a tisti/a, ki ima večje število vpisanih rib. Če je tudi v tem primeru rezultat enak je boljši/a tisti/a, ki je ulovil večjo izmerjeno ribo. Kadar so ekipe ali posamezniki po dosežkih iz prejšnjega odstavka enaki, zasedejo enako ovrednoteno višje mesto. Mesta neposredno za njimi ▶

se ustrezno preskoči, da ima zadnje uvrščeni še vedno pravilno število negativnih točk (enako zasedenemu mestu). Za skupni rezultat posamezne tekme ekipno in posamezno, se uporabijo točke celotne tekme (končno mesto, ki so ga dosegli posamezni tekmovalci) in ne negativne točke tekmovalcev.

21. člen

(kršenje tekmovalnih določil in izrek disciplinskih ukrepov)
Dolžnosti tekmovalcev, disciplinske kršitve in postopek izrekanja določa Pravilnik o tekmovaljih v SŠR.

X. EKIPNE IN POSAMIČNE UVRSTITVE NA DP

22. člen

(uvrstitve)

V skupni seštevek ekip za končno uvrstitev na DP se štejejo rezultati vseh izvedenih tekem. V posameznem delu DP člani – članice, v mlajših kategorijah in (1) najslabši rezultat. Po prijavi se termini za tekme določijo pred začetkom sezone.

- a) državni prvak EKIPNO osvoji ekipa z najnižjim skupnim številom doseženih negativnih točk. Upoštevajo se mesta, ki jih je posamezna ekipa dosegla na posamezni tekmi. Na enak način se določi ekipna uvrstitev za naslednja mesta.
- c) državni prvak med POSAMEZNIKI osvoji tekmovallec z najnižjim skupnim številom doseženih končnih uvrstitev v nizu izvedenih tekem. Na enak način se določi uvrstitev za naslednja mesta.

d) državni prvak v mlajših konkurencah in pri veteranih postane tekmovallec z najnižjim skupnim številom doseženih končnih uvrstitev.

V primeru enakega števila skupnih negativnih točk ekip ali posameznikov odločajo najprej višje uvrstitve na posameznih tekmah. Če so tudi te uvrstitve enake, o uvrstitvi odloča večje število ulovljenih dovoljenih rib. V primeru, da so ekipni in posamezni dosežki še vedno enaki, o višjem mestu odloča večja ulovljena riba. Pokale in medalje pripravi RZS, organizatorica prvenstva.

XI. NASLOVI IN PRIZNANJA

23. člen

(naslovi posamičnih tekem)

Ekipa, ki osvoji prvo mesto na posamezni tekmi, postane ekipni prvak posamezne tekme. Prve tri ekipe na posamezni tekmi prejmejo od izvajalca priznanja za osvojeno mesto na posamezni tekmi.

Posameznik, ki je osvojil najmanj negativnih točk v obeh delih na posamezni tekmi DP, postane prvak posamezne tekme. Če imata eden ali več tekmovalcev isto število negativnih točk, je višje uvrščen tisti, ki ima vpisanih večje število rib. Prvi trije uvrščeni tekmovalci na posamezni tekmi prejmejo pisna priznanja za uvrstitev, ki jih pripravi izvajalec. Izvajalec lahko podeli tudi kakršnokoli trofejo prvaku posamezne tekme. Posamezniki, ki so osvojili prvo, drugo in tretje mesto prejmejo zlato, srebrno in bronasto medaljo za osvojeno mesto na posamezni tekmi. Ta člen velja tudi za DP v mlajših konkurencah in pri veteranih.

24. člen

(izbor v državno reprezentanco)
Vodja in trener reprezentance sestavita iz 25 (petindvajsetih) najbolj uvrščenih tekmovalcev tekem DP na podlagi uspešnosti, strokovnosti, tekmovalnosti in dosedanjih uvrstitev na mednarodnih prvenstvih posameznike, ki bodo sodelovali v reprezentanci.

Izjemoma sme vodja reprezentance na podlagi obrazloženega predloga, ki ga potrdi podkomisija LRM, iz razlogov posebnosti ribolovnih voda, kjer bo potekalo prvenstvo, posebnega znanja ali posebnega obvladovanja ribolovnih tehnik v reprezentanco povabi enega tekmovalca ne glede na njegovo uvrstitev v DP.

XII. KONČNE DOLOČBE

25. člen

(veljavnost pravil)

Ko začnejo veljati ta pravila, prenehajo veljati pravila z datumom sprejema 28. 1. 2016. Ta pravila začnejo veljati naslednji dan po tem, ko jih sprejme UO RZS.

26. člen

(spremembe pravil)

Tekmovalna podkomisija za muharjenje sme vsako leto, najmanj 30 dni pred pričetkom tekmovalnega prvenstva, določiti morebitne spremembe tekmovalnih pravil, ki se nanašajo na vrsto in število tekmovalnih, dovoljeno tekmovalno opremo in vabo ter veljavne tekmovalne ribe. O spremembah tekmovalnih pravil morajo biti vsi tekmovalci na primeren način seznanjeni.

27. člen

(tolmačenje pravil)

Pravila tolmači UO RZS. Za reševanje vprašanj, ki v teh pravilih niso definirana ali so nejasna, se uporabi pravilnik mednarodne federacije FIPS-Mouche.

dr. Miroslav ŽABERL
predsednik RZS

PRILOGA 1:

Vzorec časovnice za muharske tekme v DP
Časovnica za tekme v DP

06.30 do 07:00	prijava, vpis
07:00	žrebanje
07:30	pozdravni govor in odhod na tekmovalno traso
08:00 do 09:30	1. del tekme (sodi – tekmuje)
09:30 do 10:00	premik (min. 30 min)
10:00 do 11:30	2. del tekme (tekmuje – sodi)
11:30 do 12:00	premik in pavza (min. 30 min)
12:00 do 13:30	3. del tekme (sodi – tekmuje)
13:30 do 14:00	premik (min. 30 min)
14:00 do 15:30	4. del tekme (tekmuje - sodi)
15:30	konec tekme
16:00	kosilo, izračun rezultatov, podelitev pokalov in priznanj

Izvajalka tekme lahko časovnico prilagodi razmeram na tekmovališču in o tem obvesti tekmovalce v razpisu.

Jezero Orellana v Španiji

Tri leta so minila od mojega zadnjega ribolova na katerem od velikih odprtih jezer (1000 hektarjev in več), zato je bil zadnji čas, da sem enega obiskal ponovno. Nova država, novo jezero, nova nora dogodivščina in nov visok cilj: odšel sem na ribolov v Španijo na veliko jezero Orellana.

Pri ribolovu mi je vedno poseben izziv odkrivati nove države in nova jezera. Vsako je namreč nekoliko drugačno in od ribiča terja drugačen pristop glede taktike in opreme, pa tudi same hrane. Resnično nekaj posebnega pa so velika odprta jezera (večja od 1000 hektarjev), kjer poleg vsega naštetega veliko vlogo igrata velikost samega jezera in vpliv vremena. Kar zadeva vreme, gre predvsem za veter, ki ga za dober ribolov nujno potrebujemo, hkrati pa nam lahko povzroča velike preglavice, ko je treba upravljati s čolnom. Kot sem zapisal v uvodu, so minila tri leta od mojega zadnjega ribolova na velikem jezeru Lac du Der v Franciji in odločil sem se, da tokrat ponovno poizkusim nekaj novega. Skupaj z Marino sva se odpravila na jezero Orellana v Španijo s ciljem, da bi ujela krapa prek 50 lb (22,7 kg).

Orellana

Jezero leži na jugozahodnem delu Španije, približno na pol poti med Madridom in Sevillo, v pokrajini Extremadura. Njegova površina meri 5000 hektarjev, dolgo je 37 km in globoko do 70 metrov. Nastalo je leta 1960 z zajezitvijo reke Guadiana. Kot še nekaj jezer v bližnji okolici so ga naredili za potrebe poljedelstva. Pokrajina Extremadura je namreč znana predvsem po paradizniku, oljčnem olju, breskvah in nektarinah.

Istega leta kot je nastalo jezero, so vanj vložili tudi krape, ki jih kasneje niso vložili nikoli več. To pomeni, da so krapci, ki jih lovimo dandanes, divji, saj so se izvalili v jezeru. Krapci so v veliki večini luskinarji z izrazito dolgim telesom in zelo velikimi usti, kar je značilno za večino velikih jezer. Uradni rekord jezera je 34,3 kg, kar je hkrati tudi uradni španski rekord. Čeprav v jezeru živi kar nekaj ogromnih krapov, pa je ujeti krapa, težjega od 20 kg, velik izziv. Njihova glavna hrana so raki, ki jih je v jezeru res zelo veliko. Poleg krapov je jezero znano tudi po velikih ščukah in postrvijih ostrizjih (bassih).

Velika jezera

Pristop k ribolovu na velikih odprtih jezerih je nekoliko drugačen kot na manjših. Vsaka manjša težava na malem jezeru se lahko na velikem hitro spremeni v veliko težavo. Lovimo namreč na večjih razdaljah, veliko večja je tudi površina vode in zato toliko bolj nepredvidljiva. Ne moremo se zanašati na ljudi okoli sebe, saj

na takšnih jezerih navadno drugih ribičev ni v bližini. Oprema mora biti zanesljiva, predvsem čoln s pripadajočo opremo. Pri tem mislim predvsem na dovolj močan motor, rešilni jopič, GPS, če se izgubimo v temi ali v megli, vesla, če se pokvari motor, in svetilko. Brez omenjene opreme lahko na velikih jezerih hitro zaidemo v velike težave.

površini, tod meša s hladno v globini, kar prinaša tudi več kisika.

Pot do jezera

Na krape iz jezera Orellana sem prvič postal pozoren pred približno petimi leti. Na medmrežju sem videl nekaj fotografij in tudi v ribiških krogih so začele krožiti govorice o tem španskem jezeru. Lani

Jezero Orellana

Tudi nekatere navade krapov se na takih jezerih lahko razlikujejo od navad na manjših. Najpomembnejše je zagotovo, da krape najdemo oziroma uspemo določiti, kje so. Na voljo imajo namreč zelo veliko prostora, ki ga znajo dobro izkoristiti. Tako lahko v kratkem času preplavajo razdalje več kilometrov, bodisi zaradi hrane bodisi zaradi spremembe vremena. Zelo znano je namreč pravilo, da je na velikih jezerih potreben veter, predvsem je zaželen zahodni ali južni. Najboljše je, da veter piha v smeri našega lovnega mesta, kar pomeni v naš obraz, če gledamo na jezero. Take so zagotovo najboljše razmere za uspeh na velikih jezerih. Veter z valovi prinaša in hkrati z obale spira hrano, ki jo krapci pridejo iskat. Poleg tega se topla voda, ki je na

jeseni pa me je prijatelj Pepe iz Španije povabil tja na ribolov. Vabila sem bil zelo vesel in po nekaj izmenjanih sporočilih sem mu potrdil termin sredi marca. Krapci se namreč na tem jezeru po navadi drstijo aprila in želel sem loviti pred začetkom drsti.

Z Marino sva se 14. marca odpeljala do letališča Marco Polo v Benetkah, od koder sva poletela v Madrid. Dotlej še nikoli nisem šel na ribolov z letalom, zato je bilo pakiranje določene ribiške opreme poseben izziv. Poleg tega sem šel v mislih nešteto krat skozi vso opremo, da ne bi pozabil kaj pomembnega. Verjetno mi ni treba poudariti, da so bile vse najine torbe pretehtane in napolnjene do zadnjih dovoljenih gramov.

V Madridu naju je z avtom pričakal Pepe in odpeljali smo se proti mestu Me-

Ribolovno mesto

Nabor izdelkov Fox, iz katerih sem sestavil svoje naveze

Utrujanje krapa na razburkanem jezeru

rida, ki je od jezera oddaljeno približno eno uro vožnje. V trgovini sva si kupila vse, kar sva potrebovala za teden življenja v divjini. Naš načrt je bil, da bi si zvečer privoščili večerjo z značilno špansko hrano, zgodaj zjutraj pa bi se odpravili na jezero. Praktično ves čas so moje misli bežale k ribolovu in v glavi so se mi vrtele informacije in nasveti, ki so mi jih dali prijatelji. Vedno sem pozoren, kar mi ljudje povedo, hkrati pa potem vse dopolnim s svojimi izkušnjami in občutki. Lahko rečem, da je obdelava takih informacij zelo pomembna, kajti moramo imeti izdelan načrt, kako se bomo lotili ribolova od prvega dneva naprej. Če začnemo loviti pravilno od začetka, bomo razpoložljivi čas boljše izkoristili in si občutno povečali možnosti za uspeh.

Ob šestih zjutraj smo bili na poti na jezero. Spremljale so nas prekrasne barve sončnega vzhoda, ki so razsvetljevale oljke in cvetoča sadna drevesa povsod okoli

nas. Tam je pokrajina res zanimiva, saj so si jo ljudje popolnoma prilagodili za gojenje sadja in zelenjave. Najprej smo se ustavili na pregradi jezera, da sem si ga lahko ogledal in dobil malo občutka o okolici. Lovil sem že na večjih jezerih, kot je Orellana, ampak zaradi svoje dolžine in razgibanosti se zdi, da je še veliko večje, kot je v resnici. Na približno 95 % obale jezera ni mogoč dostop z normalnim osebnim avtomobilom. Na določene predele je dostop mogoč s terenskim vozilom, velika večina obale pa je dostopna zgolj s čolnom. Zadnjih nekaj kilometrov vožnje do najinega ribolovnega mesta v enem od nešteti zalivov je bilo zelo razburljivih. Grmicčevje in skale za Pepeta in njegov džip niso bili nikakršna težava. Nekajkrat mi je med njegovo vožnjo po brezpotjih malo zastal dih, ampak vse se je končalo srečno in prišli smo v velik, zelo lep zaliv. Okoli nas se je razprostirala neokrnjena narava in do koder je seglo oko,

sem na obalah videl zgolj nepregledne množice ovac.

Oprema in hrana

Na velikih jezerih je vedno treba biti pripravljen na ribolov na velikih razdaljah, zato sem tokrat uporabljal role Fox FX 13 s 550 metrov toneče pletene vrvice Submerge, 0,30 mm, in 15 do 20 metrov najlona Illusion flurocarbon, 0,50 mm, na koncu. Lovil sem na sistem inline s 170 g utežjo, za predvez pa uporabljal Coretex Tungsten 35 lb hooklink in trnke Wide Gape Beaked, velikosti 2 in 4. Presentacija moje vabe je bila »flying hookbait«, kar pomeni, da je trnek dvignjen od dna, hkrati pa se ga še vedno malo dotika in s svojo težo uravnoteži vabo. Za tak način sem se odločil predvsem zaradi skal in kamenja ter številnih rakov. Konico trnka sem namreč želel ohraniti ostro in pričakoval, da bodo raki najprej napadli hrano povsem na dnu.

Tokrat sem se odločil loviti z boljji Monster Tiger Nut 20 mm in mešanico partikla, sestavljenega iz tigrovih oreščkov, majhnih tigrovih oreščkov, drobljenimi tigrovimi oreščki, konoplje s čilijem in še dveh mešanic partikla od Dynamita.

Taktika

Lovil sem v najglobljem delu jezera, kjer je navadno občutno manj prijemov kot v plitvejših delih jezera, hkrati pa je povprečna teža ulovljenih krapov večja. Na gladini je bila temperatura vode 13 °C. V tistem delu Španije zime, kot jo poznamo pri nas, praktično nimajo, kajti voda se pozimi ne shladi na manj kot na 6 do 7 °C. Trenutna temperatura vode je pomenila, da je krapom prebava že začela delovati nekoliko hitreje in se počasi začenjajo hraniti intenzivneje. Tako se začno počasi pripravljati na drst, ki se začne nekje pri temperaturi vode od 18 do 20 °C.

Krap v podmetalki

Svoj cilj sem uresničil po vsega skupaj 30 urah. Krap je tehtal 23,2 kg.

Izdelki Dynamite Baits, s katerimi sem lovil na jezeru.

Mešanica partikla za hranjenje

Moji navezi na dnu

Vsi krapji iz jezera Orellana imajo izrazito velika usta.

V jezeru je ogromno rakov.

Izreden borec, težak 16,2 kg.

Zaliv, v katerem sem lovil, je bil dolg približno en kilometer in širok nekje okoli 450 metrov, globina pa je bila do 25 metrov. Ker so se začeli topli dnevi, se je v zadnjem času voda na površini hitro segrevala, zato sem pričakoval, da se bodo krapji gibali v plitvih delih zaliva. Veliko sem se sprehajal po obali in opazoval, če bi kje videl krape, da bi se čez dan sončili na površini. Samo eno popoldne sem v enem od majhnih zalivov videl jato kakšnih 20 krapov. Malo sem jim nahrnil, vendar se niso niti malo zanimali za mojo hrano. Nekajkrat sem šel gledat, če bi jih slučajno še videl, ampak jih nisem nikoli več. Razmišljal sem, zakaj so bili tam samo eno popoldne ... Ugotovil sem, da je bil ta majhen zaliv popolnoma miren samo tisti dan (s tem mislim, da ni bilo valov in mešanja vode). Krapji so se prišli tja sončit, kajti voda se je tam najbolj segrela. Tam so iskali zgolj toploto, ko pa je prišel čas za hranjenje,

so odplavali neznano kam po jezeru. To je tudi tisto, o čemer sem pisal v začetku članka – v enem samem dnevu se krapji lahko zaradi podobnih razlogov preselejo iz enega zaliva v drugega ali celo na drugo stran jezera.

Ribolov

Moje palice sem nastavljal na globinah od 3 metre do 7 metrov. Dve palici sem imel postavljeni na glavnem vhodu v zaliv na globinah 3,5 in 6,5 metra. Taktika hranjenja, ki se mi je na tokratnem ribolovu pokazala kot najboljša, je bila hranjenje s približno enim kilogramom boljiv in pol kilograma mešanice partikla na vsako palico. Omenjeno lovno mesto sem hranil tako, da sem zajel celoten pas, dolg 25 metrov in širok 5 metrov, globok od tri do osem metrov. Predvsem zato, ker divji krapji navadno niso zaupljivi, če je veliko hrane na majhnem prostoru, zato sem jo razde-

lil na večjo površino. Hkrati pa sem želel, da bi se, če bi na krmišče prišla jata krapov, le-ta na krmišču zadržala dlje časa.

Poleg omenjenega mesta sem hranil še dve. Med njima sem palice malo menjal in preverjal, kje je večja aktivnost krapov. Vedno, ko sem palico nastavil, sem jo pustil v vodi brez prestavljanja ali menjanja vabe vsaj 48 ur.

Naslednje mesto sem hranil povsem enako kot prvo, na enakih globinah in v približno enakem obsegu. Tisto mesto je bilo globlje v zalivu, nekakšen rt, ki je veliki zaliv razdelil na dva manjša. Prav linijo vhoda v dva manjša zaliva sem hranil.

Tretje mesto pa je bilo na drugi strani zaliva na oddaljenosti 430 metrov. Tam je bil manjši zaliv in je bil za razliko od preostale obale bolj peščen in ne tako skalnat. Hranil sem na globini 3 do 4 metre, na območju 3 x 3 metre.

Prvi prijem

Drugi dan popoldan sem dočakal prvi prijem. Zelo sem si oddahnil, kajti dotlej sem se spraševal, ali krap sploh so v tankajšnjem zalivu. Do prijema sem namreč videl iz vode skočiti tri ribe, ampak nisem bil prepričan, ali so bili postarvi ostriži ali krap. Prijem na oddaljenosti približno 250 metrov je bil zaradi pletene vrvice še toliko bolj silovit. Hitro sem skočil v čoln in se odpeljal za krapom. Mislim, da je bilo prav v tistem času skoraj najbolj vetrovno v vsem tednu in med utrujanjem ribe me je dodobra premetavalo na valovih. Krap je takoj po prijemu zaplaval mimo rta v odprti del jezera. Dokler nisem bil s čolnom nad krapom, ga nisem utrujal premočno, ker bi mi sicer verjetno pretrgal pleteno vrvico. Ko je odplaval za rt, je spremenil smer za 90°. Glede na to, kako je bila palica nastavljena, se je vrvica na treh mestih zataknila v kamenje. Če vrvico ne napnemo, se ne strga in jo rešimo brez težav. Že po nekaj trenutkih boja sem spoznal, da na trnku nimam majhnega krapa. Mislim, da ga vsaj 15 minut nisem mogel dvigniti iz globine. Glede na dolžino fluorokarbonskega najlona sem vedel, da je od 8 do 12 metrov globoko. Ves čas so mi obilico težav povzročali valovi in če sem želel ostajati na mestu, sem moral imeti elektromotor ves čas v drugi prestavi. Končno sem krapa zagledal v globini pod čolnom in

Krap, 18,2 kg

sršni utrip se mi je še povečal; ocenil sem ga namreč na več kot 20 kilogramov. Še kar nekaj časa je trajalo, potem pa sem ga v drugem poskusu zajel v podmetalko. Glede na valove in močan veter je bilo to eno mojih zahtevnejših in adrenalinskih utrujanj. Moje veselje je bilo nepopisno, ujel sem prvega krapa v Španiji na velikem jezeru in po mojih ocenah je bil težji od 20 kilogramov. Komaj sem čakal, da bi ga stehal, kajti na trenutke se mi je zdelo, da bi lahko imel tudi več kot 50 lb (22,7 kg). Tehtanje je pokazalo 23,2 kg, kar je pomenilo, da sem na svoj seznam dodal dvanajsto državo, v kateri mi je uspelo ujeti krapa preko 50 lb.

Preostali dnevi

Izjemen občutek je, ko že po dobrem dnevu ribolova dosežeš cilj in veš, da bo ribolov – ne glede na dogajanje v naslednjih dneh

– več kot uspešen. Vendar mi je do konca ribolova uspelo ujeti še osem krapov, težkih od 11 do 18,2 kg, enega pa sem izgubil. Vsak dan sem imel vsaj en prijem, kar je glede na letni čas in del jezera, kjer sem lovil, po besedah domačinov zelo dober dosežek.

Zaključek

Zagotovo je bil to eden od ribolovov, za katerega lahko rečem, da se je vse izšlo sanjsko. Poleg izjemno uspešnega ulova je bilo to potovanje posebno tudi zaradi same poti in nove države, v kateri sem lovil. Ljudje v Španiji so zelo prijazni in zelo lepo jih je bilo spoznati ter skleniti nova prijateljstva. Zagotovo se bom na jezero Orellana v prihodnosti še vrnil ... Morda že prihodnje leto. Jezero je resnično nekaj posebnega, samo vzdušje, mir, divjina in mističnost samega jezera dajejo več kot dovolj razlogov, da se odločite in doživite izjemno ribiško dogodivščino.

Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil prijatelju Pepetu Lolu Nunezu Ortegi za povabilo in organizacijo samega ribolova. Ševeda velja najlepša zahvala tudi mojima sponzorjema Dynamite Baits in Foxu. Letošnja ribiška sezona se je zame začela izjemno, kako se bo nadaljevala, pa boste izvedeli v naslednjih prispevkih. Do takrat pa vam želim dober prijem!

*Krištof Cuderman,
Dynamite Baits in Fox team*

Na jezero se je spustila noč.

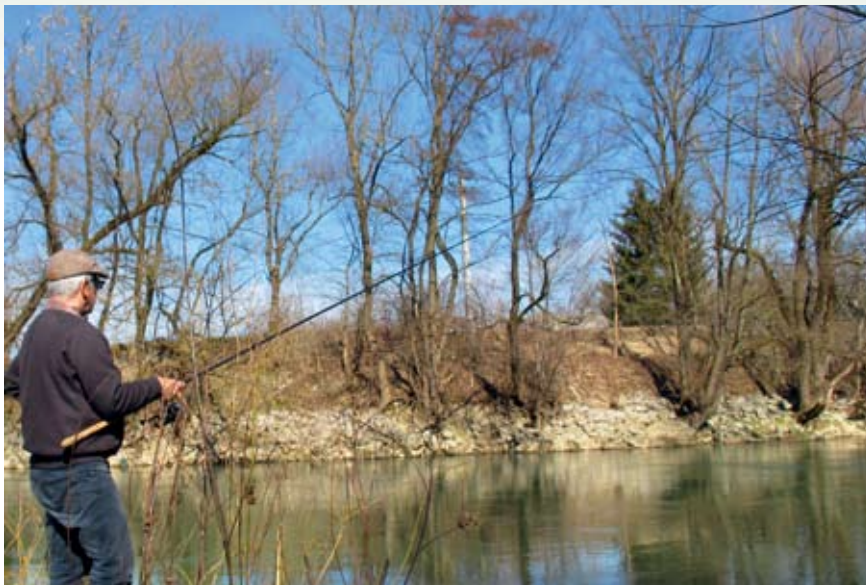
Tolmun negativne bilance

Lov belih rib s spuščanjem plovčka s tokom (rečemo tudi, da vozimo plovček) je ena najbolj zabavnih in učinkovitih tehnik ribolova na rekah, a tudi ena bolj garaških. Da pripeljemo vabo do dolvodno ležečih rib na karseda naraven način, izkoriščamo vodni tok. Ribe so namreč navajene, da jim voda prinaša hrano in tako ponujena vaba pri njih ne vzbuja nobenega suma. Plovček slej ko prej potone in na trnku je riba. Zveni precej preprosto, kajne? Saj tudi je, a šele potem, ko »prevozimo« vsaj nekaj kilometrov in se naučimo tehnike. Vse mogoče tegobe z vozlanjem sistema in podobnega pa bomo takoj pozabili, ko bo plovec izginil pod gladino in se bo palica ukrivila pod težo ribe na drugi strani.

To je tehnika ribolova, ki je dandanes kljub privlačnosti nekoliko manj v rabi in za vodo srečujem vse manj ribičev, ki bi lovili na tak način. Nekaj je mogoče pripisati dejstvu, da ribolov rib s spuščanjem plovčka s tokom terja ribičevo pozornost ves čas ribolova. Pozorno mora spremljati le, kaj se dogaja s plovcem na njegovi poti in nič drugega. V nasprotnem primeru se mu prav lahko zgodi, da bo spregledal prijem. Palico je treba držati v roki, spretno popuščati laks s tuljave kolesca, biti ves čas pripravljeni na hiter zateg in še na nešteto drugih stvari mora biti pozoren ribič, če želi biti na koncu uspešen. Spuščanje plovca do neke točke dolvodno in potem navijanje sistema nazaj, po potrebi zamenjati vabo in vse skupaj ponoviti stokrat, dvestokrat ... je lahko precej naporno – fizično, kadar pa se ribe dlje časa ne odzovejo, tudi psihično. Zato se ne smemo čuditi, da tudi v lov platnic in podusti, ki jih tradicionalno lovimo s spuščanjem plovčka s tokom, vse bolj prodira tehnika lova s krmilnikom, ki je morda nekoliko manj zahtevna za ribiča.

Včasih pa je plovček nenadomestljiv iz čisto praktičnih razlogov; recimo, kadar lovimo na vodni mah. Pri tem je potrebna plovba s tokom navzdol, kar je mogoče le z uporabo plovca. No, morda z muharico, kar pa je že druga zgodba. Z vsemi drugimi vabami lahko lovimo tudi s krmilnikom ali zgolj obtežilnikom na dnu enako dobro ali pa tudi bolje kot s spuščanjem plovca, predvsem pa z nekaj manj dela: palica je na stojalu, ne držimo je ves čas v roki, njena konica terja morda malenkost manj pozornosti kot plovček. Prav tako uporabljamo plovec, kadar je ribam treba ponuditi vabo na točno določeni globini. No, nekateri trenutka, ko plovec med plovbo dolvodno nenadoma potone, preprosto ne želijo zamenjati za nekaj več udobja.

Pri izbiri pribora že vemo, da je najboljši namenski, narejen prav za tak tip ribolova. Pri palicah je že dolgo bolj ali manj vse jasno. Bolonez ali meč je izbor, ki se izkaže najbolje. Palico bomo izbrali glede na velikost vodotoka, globino in druge specifične lastnosti reke,

Ena najbolj zabavnih in učinkovitih tehnik ribolova na rekah je ribolov s spuščanjem plovčka s tokom. Na tak način lahko pripeljemo vabo pred usta ribam, ki ležijo 20, 30 in več metrov dolvodno.

na kateri največ lovimo. Na majhni rečici z obraslimi bregovi bomo s 6 m dolgim bolonezom bolj podobni slonu v trgovini s porcelanom kot resnemu ribiču. Saj je mogoče – v preteklosti sem tudi to poskusil in se – vsaj po moje – na daleč izognil primerjavi s slonom. Na bregu, na katerem sem stal, je bila nekaj metrov dolga čistina, nad mano modro nebo, bolonez pa sem uporabljal kot polagalko. Gramski plovec v obliki svinčnika sem položil na začetek curka in ga pustil potovati tistih nekaj metrov, kar so mi dovoljevale razmere na bregu in palica. V povišani, rahlo kalni vodi sem uspel ujeti številne podusti do kilograma, mogoče je bila katera celo težja. Pravi sanjski ribolov s plovcem »na vožnjo«.

V manjših rečicah veliko raje kot bolonez uporabljam palico meč, 3,6 ali 3,9 m, in palico specimen, dolžine 3,3 m, teže meta okoli 30 g. Dandanes v poplavi pribora in opreme, ki sega že v mikrokosmos ribičevih potreb in razmer za vodo, bi bil morda še najboljši izbor palica *Float*, dolžine 3,0 m, vendar trenutno nimam nobenih načrtov, da bi dopolnil moj pribor za tistih nekaj

»voženj« plovca na leto. Tistim, ki pogosteje lovite na majhnih rečicah, pa se bo nakup ene take palice prav gotovo izplačal. Čisto dobre in uporabne palice meč, dolžine 3,0 m, so na voljo že za okoli 50 evrov in seveda več.

Povsem drugačne razmere nas čakajo na večjih rekah, kot so Sava, Drava, Krka, Mura, Savinja in podobne. Tam se najbolje izkažejo palice meč ali float, dolžine od 3,9 m (13 ft) do 4,8 m (16 ft), za predele, kjer je voda globoka do 3 m. Primerni so tudi bolonezi do 7 m, pa tudi več, za vse globine do šest metrov in včasih še več. Nekakšna univerzalna dolžina palice, ki ustreza večini razmer pri nas, je 6,0 m. Če reka, kjer največ lovimo, ne presega 4 m globine, daljšega boloneza kot 5 m niti ne potrebujemo. Upoštevati je namreč treba, da palico ves čas držimo v roki, zato njena teža ni zanemarljiva. Razlika v teži med 5- ali 6-metrskim bolonezom je kar zaznavna, zato se ne obremenjujmo brez potrebe. Po nekaj urah ribolova se namreč pozna vsak gram dodatne teže, je pa tudi res, da se po nekaj zaporednih ribolovih roka in rama že navadita na tovrstno obremenitev. Povedati pa je treba, da

Na prvem ribolovu sem ujel lepa klena. Ta na fotografiji desno je prekinil moje dotedanje neuspešne poskuse v nekem tolmunu. Menim pa, da ima največ zaslug za moj uspeh izbor prave tehnike ribolova.

Takih lepih platničk sem ujel kar nekaj. Čeprav so bile razmeroma majhne, so se srčno upirale.

Nekaj plovcev za različne razmere ob vodi in nekaj drugega materiala, kot so laki za izdelavo predvrvic, trnki, drobne vrtivke, obtežilniki, paličasti odpenjač in drugo.

nekoliko daljša palica omogoča lepše in natančnejše mete in boljši nadzor naveze v vodi.

Trenutno na straneh Ribiča uporabljam že omenjeno palico *Drennan, serija 7 tench in specimen float*. Pozornejši bralci zato prav gotovo veste, da gre za tisto palico, ki sem ji uspel zlomiti konico, še preden se je zakrivila pod pošteno ribo. Zlom je bil na srečo tako čist, da sem poškodbo uspel odpraviti kar sam in za zdaj palica dobro služi. Ujel sem nekaj klenov in manjših platničk, kako bo, ko mi jo bo zakrivil borbeni linj ali še bolj nepopustljiva mrena, pa bom še videl.

Tolmun negativne bilance

Z lovom rib s spuščanjem plovca sem dvakrat poskusil v februarju. Najprej sem v nekem tolmunu reke, kjer nastaja povratni tok, nameraval ujeti katerega tam bivajočih klenov. Že leta se mi spretno izmikajo in še nikoli ni noben prijel za mojo vabo. Resnici na ljubo moram zapisati, da si tudi nisem pretirano prizadeval, sem pa vedno, kadar sem lovil v bližini, poskusil tudi tam. Vedno na kosmič kruha na dnu, čemur se po mojem mnenju ne more upreti noben klen. Verjetno pa sem pri tem marsikaj delal narobe in ostal praznih rok. Po navadi sem strgal še navezo ali dve. Območje je pokrito z večjimi in manjšimi kamni, tako da se mi je na

dno postavljena naveza tu in tam zagzodila podnje in sem moral vse skupaj utrgati. Pozornim ribam nenavadno dogajanje vsekakor ni ušlo in so se raje umaknile v glavno strugo. V normalnih razmerah na tistem mestu pač ne moreš ponuditi vabe velikokrat, da se ribe ne bi splašile. Vržeš enkrat in če nisi natančen, je v drugo možnosti precej manj ali nič. Vse kaže, da so tam kleni z vsemi »žaubami« namazani in ribiči so pogosto na bregu. Zdaj kleni prepoznajo ribiško palico vsaj tako dobro kot kormorani lovčevu puško. Tako se mi včasih zdi. Ker pa še nikoli nisem tam lovil s spuščanjem plovca, razmere pa so temu naklonjene, sem se odločil, da bom na tak način morda končal dolgoletni brezuspešen trud. Morda bodo kleni manj previdni, ker jim vaba tokrat ne bo padla z neba, ampak jim jo bo voda prinesla pred usta.

Na ribolovno kolesce sem navil prozoren laks, debeline 0,18 mm, s predvrstico 0,15 mm, nanjo pa navezal trnek brezzalustnik *Matrix carp baggers, #12*. Plovček, ki sem ga nastavil, naj bi imel nosilnost 2 g, vendar pa sem pred ribolovom ugotovil, da je dejansko manjša, ki pa je še vedno zadostovala tokovnim razmeram v tolmunu. Ko sem ga toliko obtežil, da je iz vode gledala le rdeče obarvana antena, sem bil bolj ali manj pripravljen za odpravo negativne ribiške bilance v tistem tolmunu. Odločil pa sem

se, da bom tokrat zamenjal tudi vabo in ne zgolj ribolovne tehnike. Za vsak primer sem imel s seboj kruh, a tokrat sem stavil na drugo karto: na kostne črve in kasterje. Vaba je učinkovita (ne pa toliko, kot bi si morda mislili) in razmeroma poceni, kar je dober razlog za uporabo, seveda tam, kjer je dovoljena. Posebno dobro se črvički izkažejo pri zimskem lovu klena (prav tako drugih belih rib), in to ravno s tehniko spuščanja plovca.

Za začetek sem z varne razdalje s fračo izstrelil nekaj črvičkov in kasterjev v vodni tok, ki jih je odnesel proti ribam. S količino nisem pretiraval, le tri do polovice polne košarice frače za streljanje črvov. Potem sem naredil nekajminutni premor in ponovil dejanje. Tok je črve in kasterje razširil po tolmunu in če so v njem kleni, potem so le-ti dobili priložnost in poskusili majhen, okusen proteinski zalogaj in se novega ne bodo branili. Če jim seveda spet ni kaj sumljivo. Tako sem razmišljal medtem, ko sem jemal v roke palico in še nekaj časa opazoval gibanje vode v tolmunu. Želel sem izbrati mesto v vodi, kamor bom položil plovec, da ga bo tok odnesel tja, kamor sem želel in ne bi prehitro zavil v glavni tok. Ocenil sem, da je treba ujeti smer, ki je bila najbližja bregu in obetala, da bo plovec zaokrožil šele pri koncu tolmana – prav tam, kjer sem si želel in domneval, da

Kjer so dovoljeni črvički, je z njimi vredno poskusiti, ker včasih rešijo ribolovni dan. Na trnku lahko prave nadomestimo s silikonskimi posnetki.

Uporabljal sem plovec navedene nosilnosti, 2 g (realno pa okoli 1,5 g), ki je povsem ustrežal okoliščinam. No, morda mu je manjkala tista polovica grama do popolnosti.

Ena od rib, ki sem si jo želel ujeti v zadnjih dneh februarja, je bila kakšna takšna podust. Tokrat ni šlo, pa več sreče junija.

se zadržujejo kleni in pobirajo, kar jim dobrega prinese voda.

Globino sem nastavljal na kakšen meter, na trnek pa nataknil štiri črvičke – po enega rumenega in rdečega ter dva bela. Upal sem, da s tem nisem uničil sicer dobro načrtovane taktike in mi prebrisani kleni ne bodo znova pokazali le repa. Nemara bi se bolje izkazal le eden ali dva črvička na trnku?

Naveza je najprej pristala na napačnem mestu, zato sem jo hitro izvlekel in ponovil met z nekaj več natančnosti. Tok je zajel plovček in počasi nosil navezo ob bregu reke proti koncu tolmuna. Previdno sem spuščal laks s tuljave in vseskozi pripravljen na hiter zateg napeto spremljal plovec. Mirno je potoval ob bregu, potem pa se je kakšna dva metra pred koncem tolmuna od njega nekoliko ločil in se usmeril proti sredini. Bolje pač ne bi moglo iti, sem pomislil zadovoljno, sklonjen v nizko prežo, s prstom na tuljavi in odprto preklopnico kolesca. Plovček, ki je vseskozi nemoteno plaval, se je v nekem trenutku komaj vidno, le za delček sekunde ustavil in potonil. Lahko bi bil tudi »poden«, sem pomislil in dvignil palico v blag zateg.

Bojazen, da sem zapel nekaj na dnu in si tako skoraj zagotovo pokvaril možnosti za ulov, sta hitro razblinila

ukrivljena palica in otepanje na drugi strani. Ni bilo dvoma: zapel sem ribo, in to ne tako majhno. Palica se je lepo ukrivila, vmes pa je zapela še zavora na kolescu. Riba ni popustila, pa tudi silil je nisem pretirano. Raje sem užival v trenutku in pazil, da ni potegnila v precej močan glavni rečni tok, kar bi pomenilo nekaj dodatnega dela s precej negotovim končnim izidom. Dvakrat je ribi celo uspelo, vendar sem jo uspešno pripeljal nazaj in po krogu ali dveh še v podmetalko. Lep klen se je v njej umiril in se za trenutek vdal v usodo. Odstranil sem mu trnek, naredil nekaj fotografij in ga spustil nazaj v reko. Trenutek za tem je plovec znova plaval, vendar pa po nekaj poskusih prijema ni bilo več, kar me ni presenetilo.

Prestavil sem se nižje in lovil v predelu z mirnejšo vodo. Plovec je voda sicer nosila, a precej počasneje. Pod obrežne veje sem izstrelil nekaj črvičkov, ki so se jim kmalu pridružili tisti na trnku. Krivec za takojšnjo potopitev plovca je bil znova klen; s približno 1,5 kg je bil nekoliko težji od predhodnega. S paličastim odpenjačem sem ga rešil trnka brezaluštnika. Vedno znova ponavljam: zlata vredno orodje. Sledilo je nekaj posnetkov in klen je zaplaval iz podmetanke v svoje vodno domovanje. Z ribolovom sem bil zadovoljen kljub zgolj dvema ujetima ribama, pa vendar sem dotlej negativno

ribiško bilanco nekega tolmuna spremenil v pozitivno. En sam uspešen poskus mi namreč velja več kot vsi dotedanji neuspešni. Verjamem, da je k uspehu največ prispevala prav tehnika ribolova s spuščanjem plovca s tokom.

Naslednjič sem srečo poskušal na obetavnem predelu, kjer sem v curku opazil nekaj platnic, tudi mren in klenov, verjetno pa se je v globlji vodi skrivala še kakšna podust. Do stojišča gorvodno sem se moral prebijati skozi obrežno rastje. Pred leti, ko sem tam lovil zadnjič, je bil dostop veliko lažji. To je dokaz, kako se rečne brežine in delno struktura struge neprenehoma spreminjajo in zato so reke tako zelo zanimive in jih ribič nikoli ne spozna povsem.

Plovec sem spuščal po robu glavnega toka in v njem. Nakrmil sem s črvički in kasterji tako kot prejšnjič. Pogled na plovec, ki ga odnaša vodni tok, je zelo lep in privlačen prizor, zato bi ga moral biti od časa do časa deležen vsak ribič. Tokrat je preplul slabih pet metrov in potonil. Krivec je bil manjši klen, ki mu je čez deset minut sledil še eden, potem pa se je zadeva za nekaj minut umirila, nakar je sledila prva platnica. Pravzaprav bolje rečeno: platnička. Borbene ribice zlepa ni bilo mogoče pripeljati v podmetalko; švigala je sem in tja in mi krivila palico. Potem sem praktično eno za drugo ujel še nekaj podobnih. Večjih platnic, klenov in podust pa ni bilo na spregled. Poskušal sem sicer z menjavo globine, spremembo smeri vodenja plovca in podobno, a brez uspeha.

V nekaj urah sem se dobro navolil. Ribe sicer niso bile velike, a se zaradi tega ne pritožujem. Tudi take pridejo na vrsto – verjetno junija, ko se bo lov na platnice in podusti znova odprl in bom morda poskusil ujeti katero večjo. Pa nekaj sem si »v žlahti« še z linji, ki pa pridejo na vrsto najbrž šele v poznem poletju ali jeseni.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

ELEKTRONSKA LETNA RIBOLOVNA DOVOLILNICA

Bolje prej kot kasneje

Informacijska tehnologija z vsakim dnem bolj in bolj prodira v vse pore našega življenja in nam v velikem delu lajša vsakdanja opravila, prinaša pa tudi nekaj tegob. Še pred dvajsetimi leti so si le redki predstavljali spremljanje TV-dnevnik ali pa gledanje filmov in prebiranje svežih komentarjev aktualnih političnih tem kar po telefonu. Vmes plačamo še nekaj položnic in opravimo tisoče drugih stvari, kar lahko počnemo s to malo (no, majhna prav gotovo ni več) napravo, ki ji pravimo pametni telefon.

Za nas nekoliko starejše se včasih zdi preveč zapleteno in se uporabi pametnega telefona in osebnega računalnika, če je le mogoče, raje izognemo. Zaenkrat je življenje brez IT še mogoče, vendar pa, kot kaže, dolgo ne bo več tako. Verjetno v prihodnjih nekaj letih v vsakdanjem življenju ne bo mogoče normalno delovati brez vsaj osnovnega poznavanja delovanja digitalnih tehnologij. Vsekakor gre za velik prihranek časa (najbrž tudi delovnih mest) in boljšo ter hitrejšo vsesplošno informiranost, kar ni zanemarljivo. Glede prihranka časa pa se včasih vprašam, ali imamo morda sedaj kaj več prostega časa. Vtis imam namreč, da ga imamo vse manj, in to kljub navedenemu prihranku. Najbrž je opravil toliko več kot nekoč in zato je vse manj časa. Ali je torej kakovost življenja boljša?

Kakorkoli že, tudi mi ribiči moramo tako kot vsi drugi v korak s časom. Že nekaj let imamo, predvsem dnevničarji, možnost nakupa dnevne ribolovne dovolilnice prek spletnega portala ribiskekarte.si. To je odlična pridobitev, ki ribiču prihrani marsikatero urico čakanja, da se odpre klasično prodajno mesto ribolovnih dovolilnic. Po navadi se to zgodi okoli osme ure zjutraj, kar je predvsem poleti kake tri ure prepozno. Ta čas sedaj ribiču ostane za ribolov, saj si dovolilnico lahko kupi ali dan poprej ali sredi noči ali pa si pred tem ogleda stanje na vodi in odloči za ribolov.

Trenutno nekatere RD že uporabljajo aplikacijo eČuvaj, ki čuvajem in gospodarju RD omogoča veliko preglednost nad dogajanjem na vodi, številu opravljenih obhodov, vsa opažanja glede vodotokov in podobno. Tisti, ki aplikacijo že uporabljajo, so zelo zadovoljni, saj jim poleg navedenega prihrani še mukotrpno pisanje dnevnih in letnih poročil.

Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili predavanju dr. Tomaža Lavriča.

Na koncu so nekateri postavili nekaj zanimivih vprašanj in dobili izčrpne odgovore.

Zato je bilo v začetku decembra 2018 v Tehnološkem parku v Ljubljani še toliko bolj zanimivo poslušati predstavitev dr. Tomaža

Lavriča na temo elektronske letne ribolovne dovolilnice (eLRD), ki bo poleg omenjenega elektronskega čuvaja še ena dodana vrednost v

PRO ET CONS

- prvo leto (2019) pet dni več ribolova kot sicer na salmonidnih ali ciprinidnih revirjih.
- v letu 2020 ni več potrebno menjavati dovolilnice z osebnim obiskovanjem ribiškega doma.
- hiter dokup dodatnih ribolovnih dni brez obiskovanja ribiškega doma za potrditev dovolilnice.
- splošna uporaba elektronskih dovolilnic, uporabljale jo bodo tudi druge ribiške družine.
- ni možnosti izgube, pranja v pralnem stroju ali posojanja ribolovne dovolilnice.
- ni možnosti zmotne pri vpisu datuma, revirja, vrste ribolova ali uplena.
- ni potencialnih možnosti za uvedbo disciplinskega postopka.
- natančen pregled kariččenih in razpoložljivih prostih dni.
- ni možnosti loviti preko določene letne kvote lovni dni.
- hiter pregled zasedenosti ter obremenjenosti posameznih ribolovnih revirjev.
- uporaba preko pametnega telefona ali računalnika. V primeru da tega član nima, mu lahko dan aktivira scribič ali pa zahtevi tudi tajnik RD (prva leto 2019).
- primerno tudi za starejše člane, ki na leto koristijo do pet lovni dni.
- vsakemu članu omogočamo prikaz osnovnih nastavitvev uporabe eLRD na pametnem telefonu ali računalniku in inštrukcije med drugim tudi uporabo elektronske pošte.
- zagotovljena je zakonska skladnost in veljavna identifikacija posameznika.

Prednosti eLRD (zgoraj) pred papirnato LRD (spodaj)

PRO ET CONS

- vsako leto v času menjave dovolilnic je potrebno priti v ribiški dom v Domžale,
- stati je potrebno v vrsti na zamenjavo dovolilnice,
- član ohrani v letu 2019 osnovno število ribolovnih dni (20/30)
- zaradi ročnega vpisovanja podatkov v klasično dovolilnico se poveča možnost vnesenih napak in s tem pogojev za disciplinski postopek med letom ali ob rekapitulaciji dovolilnic,
- velika poraba časa članov in čuvajske službe, ki sodelujejo pri rekapitulaciji in pregledu dovolilnic (dvojni krog štetja).

čim boljši izrabi časa. Tega sedaj predvsem tajniki z rekapitulacijami, nepravilno ali nečistljivo izpoljenimi letnimi dovolilnicami, evidentiranjem, pisanjem novih dovolilnic in podobnim porabijo nezanemarljivo veliko. Kot vse kaže, bo sedaj temu prišel konec. V RD Bistrica Domžale (RD BD) že z letošnjo ribolovno sezono uvajajo možnost eLRD za zainteresirane člane, dosedanjo papirnato obliko pa bodo ohranili še leto ali dve. Kot je povedal dr. Lavrič, pobudnik eLRD, moramo ribiči v korak s časom in tako kot druga društva spremeniti naš način dela tako, da ga poenostavimo. Odpadlo bo tiskanje, kar je posebno tistim RD, ki so same izdelovale dovolilnice in niso uporab-

ljale standardnih, ki jih izdaja RZS, predstavljalo strošek, ki ga sedaj ne bo več. V letu 2020 članom RD BD ob menjavi letne dovolilnice ne bo treba več prihajati na sedež družine v Domžale, vse bodo lahko opravili prek telefona ali računalnika. Enak postopek bo veljal za nakup ali dokup dodatnih ribolovnih dni za posamezne revirje in za včlanitev novega člana. Elektronske LRD tudi ne bo mogoče izgubiti ali pomotoma oprati v pralnem stroju, kot se je to pogosto dogajalo doslej. Če pa bo po nerodnosti ribiču telefon zdrsnil v vodo, podatki ne bodo izgubljeni, saj so shranjeni v »oblaku«. No, priporočljivo je, da ribič vse stvari opravi na suhem, v vodi pa se prepusti ribolovu.

Aplikacija eLRD onemogoča nape, kot so vpisovanje napačnega datuma ali prekoračitev predpisane števila ribolovnih dni. Ribič ima natančen pregled stanja v svoji ribolovni dovolilnici. Glede porabljenih ribolovnih dni, ulova in revirjev, kjer je lovil, mu nepriljubljene rekapitulacije ulova in ribolovnih dni na koncu leta sploh ni treba delati, saj to namesto njega opravi program. Ribič bo imel tudi možnost vpogleda v trenutne razmere v posameznem revirju in koliko ribičev lovi tam. Na podlagi pridobljenih informacij se bo lahko že doma odločil, kje bo lovil ali pa ne bo.

Uporaba aplikacije eLRD je preprosta, saj program logično vodi korak za korakom. Kljub temu dr. Lavrič v prvem letu obljublja pomoč pri postopku vsem zainteresiranim v svoji RD BD. Verjetno bodo podobno ravnali tudi posamezniki v drugih ribiških družinah ter za svoje člane pripravili uvajanje in seznanjanje s postopkom pridobitve eLRD.

S projektom eLRD naj bi zaključili v letu 2020. Do takrat lahko posamezne družine glede na posebnosti ribiških okolišev z rešitvami in predlogi vplivajo na končno vsebinsko podobo eLRD. K temu so ribiške družine še posebej vabljene, saj bo po letu 2020 z zaključkom projekta vnašanje kakršnihkoli sprememb nemogoče oziroma povezano z večjimi finančnimi stroški. To je sedaj prva stopnica v razvoju e-poslovanja RD. V prihodnjih letih bi lahko sledila povezava eLRD in eČuvaja z ribiškim katastrom RIBKAT.

Zato je bilo predavanje dr. Tomaža Lavriča in lastnika portala ribisekate.si, Boštjana Lipnika, ki je prisotne na kratko seznanil s projektom in praktično pokazal postopek, kako pridobitev letne ribolovne dovolilnice poteka v praksi, še posebej informativno predstavitevne narave. Oba sta z zanimanjem prisluhnila številnim vprašanjem in zanimivim predlogom prisotnih predstavnikov ribiških družin, med katerimi vlada veliko zanimanje za e-poslovanje. Prisotni so omenili tudi nekaj zadržkov, ki pa jih je ravno zaradi takih predavanj in predstavitev vse manj.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

BISTRICA DOMŽALE

Redni letni zbor članov RD Bistrica Domžale

Letošnji 65. Zbor članov RD Bistrica Domžale (RD BD) je potekal v nedeljo, 17. marca 2019, v dvorani Kulturnega doma v Šmarci pri Kamniku. Zbora, ki se je začel ob 9. uri, so se udeležili številni člani RD BD in povabljeni gostje. Odprl ga je predsednik RD Martin Movern, ki je navzočim namenil nekaj pozdravnih besed ter se zahvalil za velik obisk.

V nadaljevanju je predsednik RD izpostavil nekatere dejavnosti družine v minulem letu in načrte za tekoče. Opozoril je na vsesplošno problematiko obstoja potočne postrvi, ki se zaradi pregrevanja voda zadržuje le še v zgornjih in srednjih delih rek. Kamniška Bistrica v spodnjem delu je, tako Movern, že na meji, kjer se moramo vprašati, ali tam salmonide opustiti ali pa vlagati le odpornejšo šarenko.

Pred letom in pol so v Titanovo in Homško mlinščico vložili gensko čisto potočno postrv, letos pa bodo z izlovom preverili uspeh vlaganja. Prav tako so letos vložili 1.700 lipanov, dolžine 20 cm, po celotnem toku Kamniške Bistrice.

V RD BD se zelo trudijo, da bi bili gradbeni posegi v vodah ustrezni in da bi izvajalci posegali v vode tako, da stanja vsaj ne bi poslabšali, še bolje pa bi bilo, da bi ga s posegi izboljšali.

Movern je v nadaljevanju opozoril še na nekatere kršitve pri vpisovanju v ribolovne dovolilnice. V RD BD si veliko obetajo od elektronske letne ribolovne dovolilnice (eLRD), ki bo zagotovila bistveno boljšo preglednost, manj birokracije, hitro rekapitulacijo in statistiko konec leta, ki bo po novem preprosto opravilo, prednost pa vidi tudi v hitri in učinkoviti čuvajski kontroli ribičev.

Predsednik RD BD je pohvalil zelo dobro sodelovanje družine s policijskima postajama Kamnik in Domžale, s katerima usklajujejo skupne akcije. Prisotnim predstavnikom Policije se je zato še posebej zahvalil za sodelovanje z željo, da bi se nadaljevalo tudi v prihodnje.

Predsednik ZRD Ljubljana Slavko Lasnik je potem, ko je pozdravil vse navzoče, predstavil poročilo o zgodovini ribogojnice Povodje. V povezavi z njo se morda obetajo boljši časi.

Mohor Podbevšek, član RD BD, muhar in imeniten vezalec umetnih muh; spominjam se njegovega »krtačnika«. Tudi Mohor uporablja eLRD, prednost pa med drugim vidi tudi v boljšem evidentiranju. »Je pa telefon zdaj v nekaj večji nevarnosti, da pade v vodo,« se je pošalil in dodal, da z uvedbo eLRD izgubljam nekaj tradicionalne ribiške družabnosti.

RD BD pripisuje velik pomen ribiškemu turizmu zato, kjer le lahko, promovira svoje ribolovne revirje. V tem pogledu aktivno sodelujejo z občinami Kamnik, Mengeš in Domžale. Udeleženci zbora

Aleš Trtnik, član RD BD: »Najprej se mi je zdelo eLRD odlična stvar, potem pa se mi je pojavilo vprašanje predvsem v zvezi z vpisovanjem ulova. Ko stojiš nekje sredi vode, je vpisovanje v telefon nerodna, pa tudi tvegana zadeva. Bolje bi bilo, če bi si lahko ulov zapisal na papir, potem pa ga po koncu ribolova lepo v miru vnesel v telefon.« Meni, da je odlična rešitev nakup dnevne dovolilnice preko portala www.ribiskekarte.si.

smo si lahko ogledali izvrsten predstavniški videofilm *Skriti zaklad Kamniške Bistrice* avtorja Branka Bačaliča. V filmu, ki je nastal v produkciji *Nature Freakz*, sodelujejo še Urban Žurbi, Aleš Benko in Ante

Namestnik gospodarja družine Iztok Rihtar z letošnjim letom uporablja eLRD. Dejal je, da je najprej imel nekaj težav, potem pa je ugotovil, da gre za dobro, hitro in praktično zadevo. »Moram pa zdaj imeti pametni telefon pri sebi,« je še povedal.

Orlič. Film prikazuje izjemno lepe predele Kamniške Bistrice z ravno tako izjemnimi in velikimi potočnimi postrvmi. Video zapis bodo predstavili tudi mednarodni ribiški javnosti z željo, da bi se povečal dotok gostov iz tujine na ta skriti biser Kamniško-Savinjskih Alp. Predsednik Movern se je avtorjem filma in sodelavcem še posebej zahvalil, pa

Predsednik RD Bistrica Domžale Martin Movern je bil z zborom zadovoljen, bolj pestro pa bo v naslednjem letu, ki bo volilno. Je med tistimi, ki imajo eLRD, lovi pa zelo malo, lani le dvakrat. »Upam, da bom v naslednjem letu, ko zaključujem mandat, imel več časa tudi za ribolov. S Tomažem Lavričem odlično sodelujeta. Dela je veliko, a se ga ne bojimo in radi delamo za ribičijo,« je še povedal.

tudi vsem drugim za njihov prispevek pri delu družine v minulem letu.

Na seji zbora članov RD BD, ki jo je vodil delovni predsednik Bojan Križnik, so svoja poročila predstavili vsi

Letošnji 65. letni Zbor članov RD Bistrica Domžale je potekal v dvorani Kulturnega doma v Šmarci pri Kamniku.

funkcionarji, od gospodarja tekočih voda Draga Poljanška, gospodarja ribnikov Primoža Mahkova, člana nadzornega odbora Damirja Salajka, vodje čuvajske službe Draga Dejaka, disciplinskega tožilca Rajka Gostiča do vodje mladinske sekcije Matica Cedilnika. Potem sta sledila razprava in sprejem poročil.

Proti koncu letošnjega zbra smo besedo dobili gostje. Posebej bom omenil predsednika ZRD Ljubljana Slavka Lasnika, ki je prisotne seznanil s poročilom, v katerem je zajel zgodovino ribogojnice Povodje od začetka leta 1947 pa do danes. Usoda ribogojnice in spremljajočih objektov (tam

je tudi sedež ZRD Ljubljana) je bila zadnja leta precej vprašljiva, vendar pa, tako Lasnik, se morda le obetajo boljši časi z načrtovanim Centrom slovenskega sladkovodnega ribištva.

Z nagovori zboru so sledili: Mirko Mahnič (RD Žiri), Sandi Sever (RD Celje), Bojan Žerovec (RD Bled), Nikolaj Belšak (LD Moravče), Antonio Jeseničnik (PP Medvode), Matjaž Birska (PP Kamnik), Franc Bizilj (PP Domžale), v imenu glasila Ribič pa sem zbranim nekaj besed namenil avtor tega prispevka.

RD BD je ob tej priložnosti podelila priznanja za prizadevno delo članom: Dragu

Milovacu, Walterju Maju Vidmarju, Nuriji Rekiču in Muju Šistku.

Povsem na koncu uradnega dela je tajnik družine dr. Tomaž Lavrič prisotne seznanil z nekaterimi srečanji in promocijskimi dejavnostmi, ki jih družina načrtuje letos. Vse informacije o njihovi bogati dejavnosti, revirjih in drugem dobite na njihovi spletni strani.

Druženje se je nadaljevalo v sproščenem pogovoru in ob prigrizku.

Ribiški družini Bistrica Domžale se zahvaljujem za povabilo na njihov 65. redni Zbor članov in jim, kot je to storil nekdo v pogovoru,

čestitam ob 65. rojstnem dnevu z željo po še vsaj tolikih v prihodnosti.

Morda za sam konec le še tole. RD BD ima eno najbolj popolnih zbirk Ribiško lovskega vestnika in glasila Ribič pri nas. Menim, da imajo, razen nekaj izjem, skoraj vse letnike in številke od leta 1924 naprej do danes. Za popolno zbirko jim manjkajo le naslednje številke glasila Ribič: letnik 2004 (št. 9), 2005 (št. 1–2 in 9). Če jih kdo ima in jih ne potrebuje več, naj jim napiše el. sporočilo na naslov: rd.bistricadomzale@gmail.com.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

RIBIŠKA DRUŽINA BISTRICA DOMŽALE

vabi na

praznovanje dneva slovenskih ribičev

Kamniška Bistrica 2019 – Škrjančevo, Radomlje, Homec

Ribiška zveza Slovenije je leta 2014 sprejela sklep o Dnevu slovenskih ribičev, ki ga ribiči na celinskih vodah praznujemo vsako leto 20. junija. Ribiška družina Bistrica Domžale zato organizira dogodek, ki bo potekal v okviru prireditve *4. Pohod ob reki, ki povezuje*, od Domžal do Kamnika in v obratni smeri. Namen dogodka je združiti ribiče in neribiče ter širši javnosti predstaviti ribolov, ribiško upravljanje, ribolovne revirje, vrstni sestav rib, novosti in tehnike ribolova ter druge zanimivosti bistriškega ribiškega okoliša, s katerim uspešno upravljamo vse od leta 1954.

Datum in časovni termin:

- sobota, 8. junij 2019, od 8. do 13. ure.

Lokacija dogodka ob Kamniški Bistrici:

- predvidoma piknik prostor ob teniškem igrišču na Škrjančevem pri Radomljah (za papirnico Količevo Karton).

Program dogodka:

- preizkus v praktičnem muharjenju pod vodstvom izkušenih mentorjev,
- prikaz vezave umetnih muh z Martinom Širceljem, stalnim spremljevalcem mladih ribičev na ribiških taborih,
- demonstracija muharskih primežev slovenskega inovatorja in izdelovalca Draga Keržiča,
- prikaz knjižnih izdaj na temo športnega ribolova in priprave jedi iz rib,
- promocija ribiške trgovine Monster-Bite.com iz Domžal,
- info pult s promocijskimi izdelki RD.

Vključen je tudi zabavni program:

- ribji pikado in slepi ribolov,
- predstavitev portala www.ribiskekarte.si in druge zanimivosti.

Na tem dogodku vam po promocijski ceni zagotavljamo športnoribolovno izkušnjo v muharjenju, in sicer v revirju Kamniška Bistrica 3 in 4 po režimu ujemi in spusti:

- ob nakupu dovolilnice za muharjenje boste ta dan v revirju KB 3 ali 4 prejeli kapo s šiltom in logotipom RD brezplačno (cena dovolilnice: 25,00 evrov). Malica vključena. Prodaja dovolilnic samo na info pultu!

Ta dan bo mogoč tudi ugoden nakup ribolovnih dovolilnic za muharjenje v Kamniški Bistrici 2, 3 in 4 ter za krapolov in ribolov plenilk na ribnikih in jezerih bistriškega ribiškega okoliša (ob nakupu dveh dovolilnic v portalu www.ribiskekarte.si bo tretja dovolilnica gratis).

Tel. št.: 070-797-676, rd.bistricadomzale@gmail.com.

Upravni odbor RD Bistrica Domžale

Jaka gre na ribiški tabor

Bližal se je moj rojstni dan. Ne boste verjeli, letos so mi želje delale kar nekaj preglavic. Igrače in igrice niso več zame, sem že velik fant. Domačo živalco že imam, hobi mi izpolni vsako željo, za oblačila pa skrbi mami. K sreči me zna sodobno obleči.

Matica sem vprašal, kaj bi si zaželel za rojstni dan in rekel je, da mi bo pomagal nekaj izbrati. Mami se kar ni mogla načuditi, da tako malo pred rojstnim dnevom še nimam spiska želja. Rekel sem ji, da odraščam in da se moram tako tudi odločiti. Potem pa je zopet prišel dan, ko sva z očkom obiskala ribiški dom. Z Maticem vedno raziskujeva naokoli, vendar nikoli nisva vsiljiva in ničesar ne polomiva. Stopil sem v ribiški dom, ker sem si zaželel pijače z mehurčki. Šel sem mimo oglasne deske in takrat sem s kotičkom očesa ujel mojo rojstnodnevno željo: ribiški tabor! To je to! Sedaj sem dovolj star, da mi bo mami dovolila. Tabor poteka čez vikend, v šoli tako ne bi manjkalo in sodelovali bodo tudi ribiči iz naše ribiške družine, ki jih starši poznajo. Sam sebi sem se nasmejal do ušes, moje ideje so izjemne. Sedaj moram prepričati samo še najtežje občinstvo. Povedal sem Matici in dogovorila sva se, da bova šla oba. Samo starši se morajo pogovoriti. Na dan praznovanja mojega rojstnega dne sem se spomnil, da me očka in mami nista nič več spraševala po željah. In ker danes praznujem, le kaj sta kupila? Družina in prijatelji so se zbrali na dvorišču, očka je pripravil moje najljubše jedi z žara, mami pa je spekla mojo najljubšo kokosovo torto z marcipanom in z njo prinesla še veliko ovojnico s pentljo. Darilo se skriva v njej? Ničesar nisem razumel. Upihnil sem svečke, si zaželel najpomembnejše in radovedno odprl ovojnico. V njej je bilo sporočilce in program.

Foto: N. Božičnik

Foto: N. Božičnik

Program tabora! Očka je videl, ko se v ribiškem domu z zanimanjem gledal letak z vabilom in sta se odločila, da sem dovolj velik, da grem sam na tabor. In še lepše, Matic gre z menoj. Oba sva bila

zelo vesela. Lepšega darila si ne bi mogel želeti. Z Maticem sva se morala pogovoriti o vseh podrobnostih, saj je bilo do tabora zelo malo časa. Spisek potrebščin je bil kar dolg, a sva z mami vse

skrbno pripravila. Tudi za dežne kaplje je bilo treba vzeti oblačila. Pa seveda še najljubšo čokoladico. Pričakovanje vikenda se je vleкло in vleкло. Komaj sem dočakal petek popoldan, ko smo se odpravili taboru naproti. Tam sem najprej zagledal Matica in njegove starše. Skupaj sva šla k mizi, kjer sva se vpisala in dobila majico ter kapo z logotipom tabora. Ko smo se zbrali

bil prav zabaven. Pokazal nama je pravilne mete, kje morava biti previdna, ponovili smo, kako pravilno rokovati z ribo, in uživali v naravi. Dopoldanski ribolov se je končal v času kosila. Kako smo bili lačni! Želodčki so se že zelo glasno oglašali, zato smo se kosila zelo razveselili. Pojedel sem vse. Še jagodno sladico, kljub temu da nisem ljubitelj jagod v

z veliki rjavimi očmi mi je prinesel palico in moral sem jo metati, on pa jo je iskal. Kmalu so se mi pridružili še drugi in morali smo na zajtrk. Zadnji dan tabora bomo ponovno izkoristili za ribolov. Uporabili bomo muhe, ki smo jih zvezali včeraj. Danes nihče več nima energije, včerajšnji dan je bil pol aktivnosti in smo kar malo utrujeni. Pojedli smo in se oblekli, pripravili opremo

Foto: N. Božičnik

Foto: N. Božičnik

vsi, smo se poslovili od staršev in dogodivščina se je začela. Zbralo se nas je kar veliko mladih iz različnih krajev Slovenije. Razen Matica nisem poznal nikogar, a verjamem, da bomo postali prijatelji. Mentorji so nas razdelili po sobah. Ogledali smo si prostore in odšli na uvodni sestanek. Mentorji in vodje so se predstavili, razložili potek tabora in pravila, ki jih bomo morali strogo spoštovati, sledil je sprehod do vode, kjer bomo lovili. Ker je bilo že pozno popoldne, je kmalu sledila večerja in večerne aktivnosti. Brali smo ribiške revije, knjige, si izmenjevali izkušnje, znanje, vezali umetne muhe, se jih učili navezati na vrstico. Spoznavne urice so hitro tekle in morali smo v posteljo, saj je bila sobota zelo zapolnjena z aktivnostmi.

Spal sem dobro, vendar so nas mentorji zbudili prezgodaj. Privoščil sem si obilen zajtrk, vzel vso potrebno opremo in že smo bili na poti do vode, kjer naj bi prvič lovili. Z Maticem sva bila dodeljena istemu mentorju, ki je

kremah, sokovih in podobnem. Sledil je počitek. Eni so igrali igrice, nogomet, z Maticem in še dvema novima prijateljema pa smo šli raziskovat bližnji travnik. Koliko žužkov! Matic je bil navdušen. Prepoznal je skoraj vsakega. Aktivnosti, ki so bile na programu popoldan, so bile zelo poučne. Poslušali smo predavanje o žužkih, varovanju narave, ribolovu in o našem spoštovanju do živali in okolja. Za piko na i smo vezali muhe. Kakšno veselje! Pripovedovali smo si šale, prigode, drug drugega učili in budno spremljali napotke mentorjev. Gostitelji so poskrbeli tudi za malico – sadje in slane rogljičke. Kljub temu je bilo v času večerje še vedno dovolj prostora za obilno večerjo. Vmes so mentorji pripravili presenečenje. Ker smo bili res pridni, so učilnico spremenili v kinodvorano. Filmski večer s pokovko je bil res super. Naslednji dan sem vstal zelo zgodaj. Nisem mogel več spati. Igral sem se s psičkom, ki je živel na domačiji, kjer smo bivali. Mali, prijazen kuža

in že hiteli proti vodi. Vsi smo se želeli izkazati po najboljših močeh. Mentorji so nas budno spremljali, preverjali, koliko smo se včeraj naučili, in nas bodrili z nasveti. Tokrat mi je uspelo uloviti lipana, ki mu je bila muha, ki sem jo navezal, všeč. Kar naenkrat je bilo okoli veliko prijateljev in mentor mi je pomagal, da smo ga zajeli v mrežo, hitro fotografirali, mu odpeli trnek in ga spustili nazaj v vodo. Kako kulsko! Lipan je želel pohrustati muho, ki sem jo sam zvezal. Tudi drugi so imeli kar nekaj sreče in so skoraj vsi ujeli vsaj eno ribico. Tabor smo končali s svečanim kosilom, ki so se ga udeležili tudi naši starši. Vsak izmed nas je dobil majhno darilce, prav tako smo lahko obdržali kape in majice. Imeli smo se odlično! Bil sem zelo utrujen, ampak vesel, da sem lahko šel, veliko sem se naučil, spoznal nove prijatelje in še en del naše dežele. Verjamem, da bo bom šel še kdaj. Pridi tudi ti!

Nuša Božičnik,

fotografije: osebni arhiv in spletni viri

Dobra je ... dobra

Praznik dela, znan tudi kot 1. maj, je mednarodni praznik delavstva in tako je tudi v Sloveniji. Marsikdo izmed nas ga preživi na kakšnem pikniku in, če je le mogoče, tudi ob vodi, a lanski je bil za nas vendarle nekoliko drugačen. Že res, da smo ga preživeli ob vodi, vendar smo se takrat na povabilo prijateljev iz sosednje Hrvaške pridružili njihovem druženju ter obenem tudi ponovno oživljenim odprtim tekmovanjem v muharjenju na reki Vitunjčici.

Reka oziroma bolj potok Vitunjčica je slabih 5 km dolg desni pritok reke Dobre. Njen izvir leži pod Klekom ter po neokrjeni naravi teče mimo vasice Vitunj in se izljuje v Dobro tik pred Ogulinom. V zgornjem delu je razpeta med krajšimi prelivi in globokimi deli vode, ki pa jih je v spodnjem delu več. V njej prevladujeta potočna postrv in šarenka in čeprav je pri sotočju z Dobro tam mogoče ujeti tudi lipana, mu mrzla voda Vitunjčice ne ustreza, zato le redko zaide vanjo. Ribolovna sezona traja od 1. marca do 30. septembra. Cena dnevne dovolilnice je 20 evrov, dovoljeno pa je samo muharjenje, pa še to zgolj uporaba suhe muhe ali pa ličinke ter po sistemu *ujemi in spusti*. RIBE so zaradi bujnega rastlinja v vodi in ob njej dobro skrite, zato pa pogosto dosegajo tudi lepše velikosti.

Ker radi spoznavamo nove ribiške cilje, smo se trije prijatelji že navsezgodaj zjutraj odpravili prek južne meje. Potem ko smo prečkali reko Kolpo, je bila potrebna le še dobra ura vožnje, da smo prispeli na cilj. Ob nekajurnem druženju s prihodom tekmovanja se nas je zbralo okoli dvajset in marsikateri izmed nas je prvič lovil na tamkajšnji rečici. Čeprav nismo poznali terena, si je vsak izbral primerno mesto za ribolov. Za nekatere so bili to krajši prelivi, sam pa sem najbolj užival v povsem umirjenih delih reke. Tam se je bilo treba za uspeh

Šarenka iz Vitunjčice

Boj

Vitunjčica

previdno približati vodi, ličinko pa voditi karseda naravno za uspešen ribolov.

Rezultat ni bil v ospredju, so pa najboljši dobili zaslužene pokale. Po (obilnem) kosilu smo izkoristili priložnost še za skok na sotočje in kratek ribolov na reki Dobri. Prelovili smo zgolj delček nje, takoj našli nekaj lipanov in potočnih postrvi. Ker se je popoldan počasi že spreminjal v večer, večernega skoka nismo čakali, saj nas je čakala še malo daljša pot domov.

Čeprav smo na tistem delu Hrvaške lovili prvič, zagotovo nismo zadnjič. Mogoče pa bomo naslednjič vpisali ribolovni dan kar na reki Dobri, za katero Hrvati preprosto rečejo, da je ... dobra.

Jure Osolin

RD BARJE VABI NA TRADICIONALNO RIBIŠKO TEKMOWANJE

Podkovani krap,

ki bo *v soboto, 25. maja 2019, od 8. do 12. ure na Krmskem jezeru pri Podpeči.*

Plačevanje štartnine, ki znaša 15 evrov (vključeni jutranja kavica in malica), in sprotno žrebanje tekmovalnih mest bosta potekala od 6.50 do 7.50 ob jezeru. Po končanem tekmovanju bo pogostitev s toplo malico, nato pa bomo razglasili rezultate (najtežji krap) ter podelili nagrade in priznanja najuspešnejšim tekmovalcem.

Urnik tekmovanja

Od 6.50 do 7.45: žrebanje tekmovalnih mest
Ob 7.45: zbor in nagovor tekmovalcev

Od 7.50 do 8. ure: zasedba mest in krmljenje

Ob 8. uri: začetek tekmovanja

Ob 12. uri: konec tekmovanja

Ob 12.30: razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter priznanj najuspešnejšim tekmovalcem

Pogoji tekmovanja

Ribolov bo potekal s plovcem ali na dno. Točkovali bomo najtežjega ulovljenega krapa. Ekipno bo štel najtežji ulovljeni krap tekmovalca v ekipi. Dovoljen bo ulov več krapov ob sprotne tehtanju in spuščanju. Ujete ribe, ki jih ne bodo točkovali, bo treba obvezno vrniti v vodo.

Dovoljene vabe: vse naravne vabe (kruh, polenta ipd.). Znak za začetek in konec tekmovanja bo en (1) zvočni signal.

Vsak tekmovalec bo tekmoval na lastno odgovornost.

Vodja tekmovanja: Jure Ganič (041 405 785).

Vabljeni in dober prijem!

RD Barje

Na površini brez pripomočkov

V preteklosti smo o različnih pripomočkih, ki omogočajo boljše plavanje suhih muh, v Muharskem kotičku že pisali. Ker pa marsikomu ni najbolj prijetno nositi s seboj toliko različnih delov opreme, sem se tokrat odločil, da predstavim nekaj izdelkov in načinov vezanja, s katerimi zagotovimo dobro plovnost brez mazanja posnetkov s posebnimi mastmi ali tekočinami.

Verjamem, da med nami ni nikogar, ki se še ni soočil s težavo, da suha muha med ribolovom ne plava, ko je to najbolj potrebno. Največkrat je razlog v tem, da je zmočena, zelo majhna, z malo mikami ali pa smo nanjo pravkar že nekaj ujeli. V vsakem primeru jo je treba nato vsaj posušiti in po navadi tudi namazati, da lahko uspešno nadaljujemo. Za nameček se to dogaja tudi v časovno omejenem delu dneva in med rojenjem žuželk

Lahko so v obliki pravokotnih ploščic ali podolgovatih valjev, pripravljenih za vezavo. Najbolj pridejo do izraza pri vezavi večjih suhih muh, in sicer za zadek, oprsje ali glavo. Pri vezavi moramo paziti, da penastih materialov ne prevezemo premočno, niti prevečkrat, saj v takem primeru zelo zmanjšamo njihovo plovnost. Pri večini posnetkov so uporabljene penasti materiali zgolj podaljšano telo. Če pa jih prevezujemo, naj bodo na-

emco. Po navadi jih kupimo navite na papirnato ploščico in so lahko zelo različnih barv. Marsikdo jih uporablja tudi za boljšo vidljivost muhe in ne le za izboljšanje plovnosti. Takrat lahko dodatno uporabimo še majhen čopek iz materiala fluorescentnih barv. V osnovi so to zelo praktični posnetki krilc, ki poleg tega tudi ne vpijajo vode, zelo dobro plavajo in jih z nekaj slepimi meti lahko veliko hitreje osušimo; na primer krila iz mik ali

Primer uporabe pene za zelo dobro plovno muho – ideja priznanega italijanskega vezalca Fabia Federighia

Podaljšano telesce in krila iz dlak, ki zagotavljajo dobro plovnost posnetka. Avtor ideje je priznani nemški vezalec Sven Ostermann.

ob večerih, ko je, predvsem poleti, vsaka minuta zelo pomembna. Taki nepotrebni izgubi ribolovnega časa sa lahko v dobri meri izognemo ali jo vsaj ublažimo z uporabo določenih materialov in načinov vezanja suhih muh, ki omogočajo njihovo boljše plavanje z veliko manj ali celo nič dodatnega mazanja.

Najprej naj omenim uporabo penastih materialov (npr. polycelcon), ki so že v osnovi polni zračnih mehurčkov.

stali členki dovolj narazen, da ohranimo plovnost. Dobro se izkažejo pri velikih enodnevnih in dvokrilih, lahko jih skrijemo tudi pod krilca šašev, s čimer dobimo posnetek barve telesa in izboljšano plovnost.

Za vezavo telesc in krilc naših posnetkov za izboljšanje plovnosti lahko uporabimo polipropilenske prejice različnih izdelovalcev. Najboljše izkušnje imam z izdelkom *Aero Wing* znanega japonskega izdelovalca *Ti-*

puhastih peres. To se najbolj pokaže takrat, ko ujamemo ribo, pa bi z isto muho želeli loviti naprej. V takem primeru porabimo kar precej časa, da posnetek iz naravnih materialov znova usposobimo za ribolov. Nemalokrat jih moramo celo zamenjati z novimi in rabljene posušiti.

Sam način vezave krilc je lahko preprost čopek na hrbtišču muhe, lahko pa naredimo tudi dva pod kotom 45° in še dodatno povečamo plovnost. Če vezemo posnetek z mikami, jih navijemo kot običajno klasično okoli telesa ali pa v izvedbi padalca (parašut). Predlagam, da tiste, za katere želimo, da dobro plavajo brez mazanja, izdelamo s približno tretjino več navojev mik kot sicer.

Ko že pišemo o mikah, naj omenim, da lahko izbira skalpa precej vpliva na praktično uporabnost naših

Tečaj muharjenja

Ribiška zveza Slovenije bo 12. in 13. julija 2019 organizirala nadaljevalni tečaj muharjenja.

Tečaj bosta vodila mednarodna inštruktorja muharjenja Cato in Ingvild Nielsen iz Norveške.

Prostor za izvedbo tečaja nam bodo prijazno odstopili člani RD Šempeter.

Več podrobnosti v razpisu, ki bo objavljen na spletni strani RZS.

Primer preproste uporabe pene za telo šaša

Vežalni material Aero Dry Wing je uporaben za krilca in tudi za telesa umetnih muh.

Tačke polarnega zajca v izvirni barvi

Vidna in plovna krilca muhe Klinkhamer iz materiala Aero Dry Wing, vezava s padalcem (parašut)

posnetkov med ribolovom. Muhe iz skalpov s tršimi peresi praviloma bolje in višje plavajo, so pa lahko problematične za vezanje in predvrnico. Peresa zelo kakovostnih sklapov so po navadi mehkejša in bistveno prijaznejša za vezanje, mika pa ne držijo muh tako visoko na gladini kot prej omenjena peresa. Najbolje je, da najdemo kompromis

in uporabimo, kar nam najbolj ustreza, še posebno, kadar nimamo prav velike izbire. Tudi tu je moj predlog, da petelinje skalpe, če je le mogoče, izbiramo sami v trgovini, na sejmih ali kakorkoli že in jih ne naročamo prek spleta. Večkrat sem bil priča neugodnim presenečenjem kolegov, ki so jih takšni nakupi poleg slabe volje tudi precej drago stali.

Poleg mik peres lahko na izboljšanje plovnosti suhih muh vplivamo tudi z izbiro posnetkov, ki jih tradicionalno od nekdanj uporabljamo v ta namen. Največkrat imajo v telo muhe vgrajene različne dlake, ki so lahko prevezane, položene ali pa navite in postržene. Prvi način uporabljamo predvsem za podaljšana telesa posnetkov večjih enodnevnih, kjer dandanes med vezalci zaradi enostavnosti v veliki meri prevladuje uporaba penastih materialov. Take zadke naredimo s pomočjo v primež vpete igle, okoli katere vzdolžno postavimo dlake (srne, jelena), ki jih nato z vezno nitjo prevezemo, pri čemer naj bo razdalja med posameznimi ovoji približno 2 mm. Na koncu izdelan zadek snamemo iz igle in privežemo na hrbtišče trnka v smeri nazaj.

Položene in prepognjene dlake so značilne za muhe z zahoda ZDA in se imenujejo *humpy*. Ena najbolj plovnih suhih muh je na pogled sicer videti enostavna, vendar pa od vezalca terja kar nekaj izkušenj in spretnosti. Tretja od omenjenih muh, ki izredno dobro plavajo, ima zadek iz dlak, privezanih na trnek in pristržjenih, z mikami spredaj in s krilci iz prej omenjenih polipropilenskih ali drugih čopkov, lahko kar iz petelinjih peresc. Najdemo jih pod imenom *Irresistible*.

Ob ribolovu s suhimi muhami so muharjem velik izziv drobne muhe. Že dejstvo, da smo prisiljeni v njihovo uporabo, pomeni, da smo priča selektivnemu hranjenju in posledično težjemu ribolovu. Takrat se jim ne moremo izogniti, muhe iz naravnih peres pa se hitro zmocijo, postanejo slabše vidne in slabše plavajo. Takrat lahko prej omenjena polipropilenska krilca pridejo resnično do izraza, saj v primerjavi s puhastimi ali takimi iz petelinjih peres veliko bolje plavajo, po drugi strani pa jih tudi veliko lažje vidimo in veliko lažje zaznamo komaj opazne prijeme. V zadnjem času veliko muharjev uporablja dlake iz tačk polarnih zajcev iz Kanade in Severne Amerike (snowshoe rabbit), ki so prav tako znane po dobri plovnosti, poleg tega pa so tudi precej vzdržljivejše od drugih naravnih materialov za izdelavo krilc. Prav trpežnost in plovnost omenjenih vezalnih materialov sta razloga, da – če še niste – razmislite o njihovi uporabi, saj se število njihovih rednih zadovoljnih uporabnikov vsako leto povečuje, zato jih je vredno vsaj preizkusiti.

● V SPOMIN

Ilija Gajić (1956–2019)

V sredo, 13. marca, smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od našega člana Ilije Gajića. Iz naših vrst ga je iztrgala nesreča, katere posledice so bile tako usodne, da se je ustavilo njegovo srce.

Član naše RD je bil od leta 1987. Deloval je tudi v organih naše RD in za zasluge prejel dve priznanji: znak za ribiške zasluge z listino in plaketo zahvale.

Ribiči bomo pogrešali njegovo vztrajno zagovarjanje idej in nalog, za katere se je zavzemal. Nikoli se ni zmotil, naloge,

ki si jih je zadal, je z ekipo ali pa sam vedno pripeljal do uspešnega konca. Dolga leta je organiziral in vodil našo vsakoletno ribiško veselico. Poleg vseh del, ki jih je opravljal, je bila njegov največji delovni izziv.

Na bregovih Save je z njegovim odhodom nastala praznina na krajih, kamor je tako rad zahajal loviti podusti. Vselej in vsakomur je rad povedal, kje je ta čas najboljši ribolov. Nikoli ni ničesar skrival, svoje izkušnje je vedno z veseljem delil z nami.

Ribiči bomo svoje delo nadaljevali z mislijo nanj kot prijatelja, dobrosrčneža, osebo, ki je bila pripravljena vedno priskočiti na pomoč. Spomin nanj bo za vedno prisoten v naših srcih.

Naj mu tiho šumijo valovi Save.

RD Medvode

Tomaž Modic

Krapova kremna juha in paštica iz krapa

Krappova kremna juha prihaja iz Italije, paštica pa iz Hrvaške, iz Dalmacije

Krapova kremna juha

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebuje mo:

- 30 dag mesa krapa (očiščenega, brez kože)
- 1 l ribje osnove
- 1 večjo čebulo
- 2 dl smetane za kuhanje
- 8 dag masla
- sok pol limone
- 3 dag gladke moke
- 1 dl oljčnega olja
- sol
- poper

Koščke krapa naložimo v posodo, zalijemo z ribjo osnovo, posolimo, popopravimo in kuhamo. V ponvi na raztopljenem maslu in oljčnem olju prepražimo nasekljano čebulo ter dušimo, da postekleni. Dodamo moko

Krapova kremna juha

in nadaljujemo z dušenjem, da moka dobi rahlo svetlo rjavo barvo. Ko je krap kuhan, v posodo dodamo dušeno čebulo, premešamo in kuhamo še nekaj minut. Po potrebi dosolimo in popopravimo, dodamo smetano in limonin sok. Vse skupaj zmešamo v mešalniku, da dobimo gladko maso, ki jo precedimo skozi cedilo.

Juho postrežemo s koščki mesa kuhanega krapa.

Paštica iz krapa

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebuje mo:

- 1,2 kg kotletoev krapa
- ½ kg čebule
- 5 strokov česna
- 2 korenčka
- 15 dag zelene
- 25 dag paradižnikov ali pelatov
- 8 dag suhih sliv
- 8 dag sušenega paradižnika
- 1 limono
- šopek peteršilja
- ½ l rdečega suhega vina
- 20 dag masla
- 10 dag moke
- 1,5 dl oljčnega olja
- šopek peteršilja
- vejico rožmarina
- vejico timijana
- lovorov list
- sol
- poper

Krapa narežemo na kotlete, pokapamo z limoninim sokom, posolimo

in popopravimo. Kotleto marimiramo in pustimo v hladilniku približno eno uro. V globoki ponvi raztopimo maslo, dodamo na lističe narezano čebulo, česen, korenček, zeleno in slive. Vse skupaj dušimo do mehkega, dodamo še narezan svež in sušen paradižnik ter nadaljujemo z dušenjem. Zalijemo z malo vode in pokuhamo, da dobimo gosto omako.

V drugi ponvi na olju z obeh strani popečemo pomokane krapove kotlete. Ko so pečeni, jih prelijemo z dušeno zelenjavo in vinom ter pokapamo z

Paštica iz krapa

limono in potresemo z nasekljanim peteršiljem. Posolimo in popopravimo, dodamo lovor, rožmarin in timijan ter kuhamo 25 do 30 minut.

Po želji jedi lahko dodamo tudi kapre, olive, namesto suhih sliv pa suhe fige. Ob jedi tradicionalno postrežejo njoke, lahko tudi polento ali vodne žličnike.

Ob jedi priporočamo belo ali rdeče suho vino.

Ali ste vedeli?

Paštica je stara dalmatinska specialiteta, katere korenine segajo v antično kuhinjo stare Grčije in Rima. Jed in njeno ime sta menda povezani s sladko-kislo pastissado, starodavno specialiteto iz Verone in Benetk, ki so jo na podoben način pripravljali iz konjskega mesa.

To je ena najbolj tradicionalnih mesnih dobrot, ki jo v Dalmaciji pripravljajo ob večjih praznikih ali priložnostih, ko želijo komu izkazati posebno čast, obvezno jo postrežejo na dalmatinskih porokah. Včasih so paštico

prapravljali izključno iz najboljšega govejega fileja na masti in s suhimi figami, dandanes pa zanjo marsikje uporabijo tudi goveje stegno. Priprava jedi se začne že en dan prej, saj se mora meso čez noč marinirati.

K paštici tradicionalno postrežejo njoke. Pred drugo svetovno vojno so jo denimo v Splitu skupaj z njoki pripravljali ob pustnem karnevalu in za silvestrovo.

Paštico lahko pripravimo tudi iz morskih in sladkovodnih rib. Zelo okusno, ki jo predstavljamo, je Gojko pripravil iz krapa.

Borut Jerše

